

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ, ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
34000 КРАГУЈЕВАЦ, СВЕТОЗАРА МАРКОВИЋА 69

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Основне струковне студије (ОСС)

Струковни инструментар

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковни инструментар

Организација студија: Семестар

Р. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
ПРВА ГОДИНА										
1	24.SSZ1	Основе морфологије човека	1	СС	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	5.00
2	24.SSZ2	Физиологија са основама биохемије	1	СС	3.00	2.00	0.00	0.00	0.0	6.00
3	24.SSZ3	Здравствена нега 1	1	СС	3.00	4.00	0.00	0.00	0.0	7.00
4	24.SSZ4	Здравствено васпитање	1	АО	2.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
5	24.SSZ5	Основи информатике у здравству	1	АО	1.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
6	24.SSZ6	Медицински енглески језик	1	АО	2.00	0.00	1.00	0.00	0.0	3.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					14.00	12.00	1.00	0.00	0.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					27.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					27.00					

7	24.SSZ7	Патолошке основе болести	2	СС	3.00	1.00	0.00	0.00	0.0	4.00
8	24.SSZ8	Здравствена нега 2	2	СС	3.00	3.00	0.00	0.00	0.0	6.00
9	24.SSZ9	Интерна медицина са негом	2	СК	3.00	4.00	0.00	0.00	8.0	7.00
10	24.SSZ10	Основи фармакологије	2	СС	3.00	1.00	0.00	0.00	0.0	4.00
11	24.SSZ11	Комуникација у здравству	2	СС	2.00	0.00	0.00	0.00	0.0	2.00
12	24.SSZB2	Изборни блок 2 (бира се 3 кредита)	2		2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
		24.SSZ12	Здравствена психологија	2	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	3.00
		24.SSZ13	Медицинска деонтологија	2	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	3.00
13	24.INS14	Стручна пракса 1	2	СС	0.00	0.00	0.00	0.00	16.0	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					16.00	10.00	0.00	0.00	24.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					26.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					50.00					

Укупно часова по виду наставе у години					30.00	22.00	1.00	0.00	24.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					53.00					60.00
Укупно часова наставе у години					77.00					

ДРУГА ГОДИНА										
14	24.SSZ15	Хирургија са негом	3	СК	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	8.00
15	24.INS16	Стандарди здравствене неге у операционом блоку	3	СС	2.00	2.00	0.00	0.00	6.0	5.00
16	24.SSZ17	Инфективне болести са негом	3	СК	3.00	3.00	0.00	0.00	8.0	7.00
17	24.SSZ14	Асепса и антисепса	3	ХК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	6.00
18	24.INSIB3	Изборни блок 3 (бира се 4 кредита)	3		2.00	1.00	0.00	0.00	4.0	4.00
		24.SSZ20	Социјална медицина	3	СС	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
		24.SSZ21	Безбедност здравствених радника и заштита у радној средини	3	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					13.00	11.00	0.00	0.00	30.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					24.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					54.00					

19	24.INS22	Методе инструментирања у општим хируршким гранама	4	ХК	3.00	4.00	0.00	0.00	4.0	7.00
20	24.SSZ23	Ургентна медицина са основама трансфузиологије	4	СК	2.00	2.00	0.00	0.00	8.0	4.00

СТРУКТУРА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програм: Струковни инструментар

Организација студија: Семестар

Р. бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Б	Тип	Активна настава				Остали часови	ЕСПБ
					П	В	ДОН	ИР		
21	24.SSZ25	Гинекологија и акушерство са негом	4	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	8.0	5.00
22	24.INS26	Ортопедска хирургија	4	СК	3.00	3.00	0.00	0.00	4.0	7.00
23	24.INSIB4	Изборни блок 4 (бира се 3 кредита)	4		2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
	24.SSZ29	Хигијена	4	НС	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
	24.SSZ31	Здравствена економија	4	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	3.00
24	24.INS32	Стручна пракса 2	4	СС	0.00	0.00	0.00	0.00	16.0	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					13.00	12.00	0.00	0.00	40.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					25.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					65.00					

Укупно часова по виду наставе у години					26.00	23.00	0.00	0.00	70.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					49.00					60.00
Укупно часова наставе у години					119.00					

ТРЕЋА ГОДИНА

25	24.INS33	Хируршке оперативне технике у општим хируршким гранама	5	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	8.00
26	24.INS34	Кардиохирургија	5	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	6.00
27	24.INS35	Превенција и контрола инфекција у операционој сали	5	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	6.00
28	24.INS36	Технологија рада у операционој сали	5	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	6.00
29	24.INSIB5	Изборни блок 5 (бира се 4 кредита)	5		2.00	1.00	0.00	0.00	4.0	4.00
	24.SSZ19	Ментално здравље	5	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ39	Здравствени менаџмент	5	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	4.00	4.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					14.00	9.00	0.00	0.00	20.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					23.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					43.00					

30	24.INS37	Хируршке оперативне технике у специјализованим хируршким гранама	6	СК	4.00	3.00	0.00	0.00	4.0	7.00
31	24.INS38	Методе и технике инструментирања у специјализованим хируршким гранама	6	СК	3.00	2.00	0.00	0.00	4.0	6.00
32	24.SSZ42	Методологија истраживања	6	АО	2.00	1.00	0.00	0.00	0.0	3.00
33	24.INSIB6	Изборни блок 6 (бира се 4 кредита)	6		2.00	2.00	0.00	0.00	4.0	4.00
	24.SSZ45	Офталмологија са негом	6	СК	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00
	24.SSZ47	Оториноларингологија са негом	6	СК	2.00	2.00	0.00	0.00	4.00	4.00
34	24.INS39	Стручна пракса 3	6	СС	0.00	0.00	0.00	0.00	16.0	4.00
35	24.INS40	Предмет завршног рада	6	СА	0.00	0.00	0.00	3.00	0.0	3.00
36	24.INS41	Израда и одбрана завршног рада	6	СА	0.00	0.00	0.00	0.00	6.0	3.00
Укупно часова по виду наставе у блоку					11.00	8.00	0.00	3.00	34.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у блоку					22.00					30.00
Укупно часова наставе у блоку					56.00					

Укупно часова по виду наставе у години					25.00	17.00	0.00	3.00	54.00	
Укупно часова активне наставе и ЕСПБ у години					45.00					60.00
Укупно часова наставе у години					99.00					

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Основе морфологије човека			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основном морфолошком и функционалном организацијом људског тела. Основни циљ предмета је олакшати студентима разумевање структурне организације људског тела и функционалних веза анатомских структура, у намери да им се створи основа знања за даљи клинички рад.			
Исход предмета По завршетку предмета, студенти ће бити способни да: (1) идентификују и опишу скелетне, мишићне, неуралне, васкуларне и лимфатичке структуре, горњих и доњих екстремитета, грудног коша, абдомена, карлице, главе и врата; (2) идентификују и опишу органе кардиоваскуларног, респираторног и урогениталног система, као и органе система органа за варење; (3) идентификују и опишу органе чулог система, централног и периферног нервног система; По завршетку предмета, студенти ће стећи знања и вештине потребне да: (1) савладају технике микроскопирања и морфологију основних делова хуманих ћелија, као и цитохистолошке карактеристике хуманих ткива и органа; (2) препознају и разликују морфолошке карактеристике епителних, везивних ткива, као и мишићног и нервног ткива; (3) препознају и разликују хистолошку грађу органа имунског, респираторног, ендокриног, уринарног, нервног, мушког и женског репродуктивног система, као и хистолошку грађу коже и чула вида и слуха.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Кости и зглобови горњих екстремитета; Мишићи горњих екстремитета; Кости и зглобови доњих екстремитета; Мишићи доњих екстремитета; Зидови грудног коша; Зидови абдомена; Зидови карлице; Кости и зглобови главе и врата; Мишићи главе и врата; Анатомија кардиоваскуларног система; Анатомија нервног система; Анатомија респираторног система; Анатомија дигестивног система; Анатомија урогениталног система; Анатомија чула; Анатомија ендокриног система; Цитологија; Епителна ткива; Везивна ткива (ембрионална, адултна, специјализована); Мишићно и нервно ткиво; Циркулаторни систем; Имуни систем; Дигестивни систем 1 и 2; Респираторни систем; Ендокрини систем; Уринарни систем; Нервни систем; Чуло вида и помоћни органи ока; Чуло слуха и равнотеже; Кожа; Мушки и женски репродуктивни систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Кости и зглобови горњих екстремитета – практични аспекти; Мишићи горњих екстремитета – практични аспекти; Кости и зглобови доњих екстремитета – практични аспекти; Мишићи доњих екстремитета – практични аспекти; Зидови грудног коша – практични аспекти; Зидови абдомена – практични аспекти; Зидови карлице – практични аспекти; Кости и зглобови главе и врата – практични аспекти; Мишићи главе и врата – практични аспекти; Анатомија кардиоваскуларног система – практични аспекти; Анатомија нервног система – практични аспекти; Анатомија респираторног система – практични аспекти; Анатомија дигестивног система – практични аспекти; Анатомија урогениталног система – практични аспекти; Анатомија чула – практични аспекти; Анатомија ендокриног система – практични аспекти; Везивна ткива (ембрионална, адултна, специјализована) – практични аспекти; Циркулаторни систем; Имуни систем; Дигестивни систем 1 и 2; Респираторни систем; Ендокрини систем; Уринарни систем; Нервни систем; Чуло вида и помоћни органи ока; Чуло слуха и равнотеже; Кожа; Мушки и женски репродуктивни систем.			
Литература 1. Bošković, M. S. (2005). <i>Anatomija čoveka</i> . Beograd: Naučna KMD. 2. Toševski, J., Stojadinović, D., Milosavljević, Z. (ured.), Sazdanović, P., Jeremić, D., Živanović-Mačuzić, I. & Stanković, M. (2004). <i>Osnovi morfolologije čoveka – zbirka test pitanja</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 3. Jovanović, S. (2005). <i>Anatomski atlas - za studente medicine i stomatologije</i> . Beograd: Naučna KMD. 4. Netter, F. H. (2018). <i>Atlas anatomije čoveka</i> . Beograd: Data status. 5. Radenković, G., Milosavljević, Z., Tanasković, I., Petrović, A., Petrović, V., Veličkov, A. ...& Sazdanović, M. (2020). <i>Praktikum iz Histologije i embriologije za studente medicine</i> . Niš: Udruženje književnika „Branko Miljković“.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и	15	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Физиологија са основама биохемије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са теоријским претпоставкама и клиничким значајем физиологије и биохемијских процеса у људском организму.			
Исход предмета Усвајање теоријских знања и информација о клиничком значају физиологије и биохемијских процеса у људском организму.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Физиологија ћелијске мембране и ексцитабилних ткива; Физиологија кардиоваскуларног система; Физиологија крви и респирације; Физиологија бубрега и гастроинтестиналног система; Физиологија ендокриног система; Организација и функције централног нервног система; Физиологија сензоричког система; Физиологија моторичког система и виших интелектуалних функција; Физиологија аутономног нервног система и чула; Ензимологија; Угљени хидрати; Протеини; Липиди; Електролити; Биохемија јетре; Биолошки материјали. <i>Практична настава (вежбе)</i> Клинички значај физиологије ћелијске мембране и ексцитабилних ткива; Клинички значај физиологије кардиоваскуларног система; Клинички значај физиологије крви и респирације; Клинички значај физиологије бубрега и гастроинтестиналног сисетма; Клинички значај физиологије ендокриног система; Клинички значај физиологије сензоричког система; Клинички значај физиологије моторичког система и виших интелектуалних функција; Клинички значај физиологије аутономног нервног система и чула; Карактеристике и значај ензима као биокатализатора; Метаболизам и поремећаји метаболизма угљених хидрата; Метаболизам протеина; Метаболизам и поремећаји метаболизма липида; Електролити - метаболизам и клинички значај одређивања; Биохемија јетре; Узорковање крви и осталих телесних течности; Руковање, чување и транспорт биолошког материјала.			
Литература 1. Rosić, G., & Jakovljević, V. (2022). <i>Fiziologija, udžbenik za osnovne strukovne studije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 2. Katedra biohemije. (2019). <i>Biohemija za studente osnovnih strukovnih studija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 3. Todorović, T. (2002). <i>Osnovi medicinske biohemije - za studije stomatologije</i> . Beograd: IŠ Stručna knjiga. 4. Hall, J. (2020). <i>Guyton & Hall Textbook of Medical Physiology</i> . Elsevier Science. 5. Barrett, K. E., Barman, S. M., Brooks, H. L., & Yuan, J. J. (2019). <i>Ganong's Review of Medical Physiology</i> . McGraw Hill.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 45	Практична настава: 30
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Здравствена нега 1			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) усвајање основних теоријских појмова у здравственој нези, организацији сестринског рада и дужностима других чланова здравственог тима; (2) стицање специфичних знања о примени хитних процедура и оспособљавање студената да стечена знања примене у професионалном раду; (3) упознавање са документацијом здравствене неге и њеним значајем.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) дефинише терминологију, идентификује проблеме у раду, организује тим и донесе решење; (2) препозна хитно стање, примени мере прве помоћи у оквиру својих компетенција и правилно збрине пацијента; (3) правилно попуњава документацију здравствене неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам здравствене неге и сестринства; Историјски развој здравствене неге и савремено сестринство; Образовање медицинских сестара; Дисциплине здравствене неге; Принципи здравствене неге; Методе и модели у систему организовања неге; Сестринске функције и компетенције; Прогресивна нега; Асепса и антисепса; Компликације инактивитета; Мерење и регистровање виталних параметара; КПП; Прва помоћ и збрињавање пацијената у редовним и ванредним околностима; Крварење, методе привремене хемостазе; Ране; Термичке повреде; Шок; Стандарди, критеријуми и нормативи у здравственој нези; Квалитет рада у сестринству; Документација здравствене неге. <i>Практична настава (вежбе)</i> Успостављање интерактивног односа медицинска сестра-болесник; Пријем и смештај болесника у здравствену установу; Превенција интрахоспиталних инфекција; Асепса, антисепса; Лична заштита медицинских сестара; Функционална болесничка постеља; Промена положаја, трансфер болесника; Праћење и евидентирање виталних параметара; Компликације инактивитета и превенција; Обрада декубиталне ране; Вежбе дисања; Прва помоћ у ванредним околностима; Примена имобилизације, завоја и завојног материјала; Методе привремене хемостазе; Прва помоћ код термичких повреда; Анафилактички шок-прва помоћ; Документовање сестринских интервенција.			
Литература 1. Tijanić, M., Đuranović, D., Rudić, R., & Milović, Lj. (2010). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> , Beograd: Naučna KMD d.o.o. 2. Munćan, B. (2014). <i>Zdravstvena nega 1</i> . Beograd: Visoka Zdravstvena Skola Strukovnih Studija u Beogradu. 3. Baronski, S. (2010). <i>Sestrinske procedure</i> . Beograd: Data status. 4. Jović, M., Jakovljević V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 5. Egeljić-Mihailović, N. (2020). <i>Priručnik standardnih operativnih postupaka u sestrinstvu za sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite</i> . Sarajevo: Fondacija fami.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45		Практична настава: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Здравствено васпитање			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) усвајање знања и вештина из области здравственог васпитања као инструмента или стратегије здравствене политике и једног од кључних фактора који утиче на унапређење и очување здравља; (2) разумевање концепта здравственог васпитања и промоције здравља односно овладање здравствено васпитним процесом као значајном мером у очувању здравља и превенцији болести.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) примени стечено знање, здравствено-васпитне вештине, методе и стратегије које ће бити прилагођене појединцу, породици, односно читавој заједници; (2) на основу препознатих потреба креира а након тога и спроведе здравствено-васпитне интервенције које воде ка очувању и унапређењу здравља односно превенцији болести; (3) током спровођења превентивних програма користи најсавременије здравствено-васпитне стратегије адаптиране циљаној популацији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Здравствено васпитање-предмет, задаци, научна дисциплина; Здравствено васпитање као процес: информисање, учење, знање, вештине; Циљеви и принципи; Здравствена писменост; Здравствена и дигитална писменост; Понашање и промене понашања; Препознавање потреба; Едукација, саветовање и информисање; Ставови, мотиви, обичаји, навике; Здрави стилови живота; Комуникационе методе; Стратегије стицања вештина; Организационе методе; Концепт промоције здравља; Календар јавног здравља; Здравствено васпитна средства; Здравствено васпитање у превенцији хроничних незаразних, заразних и болести зависности; Очување и унапређење менталног здравља; Очување и унапређење репродуктивног здравља; Здравље младих; Здравље вулнерабилних популационих група. <i>Практична настава (вежбе)</i> Основе здравственог васпитања: Дефиниција здравља, фактори који утичу на здравље, циљеви здравственог васпитања; Физичка активност и здравствене добробити: Важност физичке активности за одржавање здравља, врсте физичких активности, препоручене дневне дозе и начини мотивације за вежбање; Исхрана и исхрањеност: Значај правилне исхране, основни принципи здраве исхране, важност разноврсне исхране, прехранбене пирамиде; Превенција заразних болести: Разумевање ширења инфекција, хигијенске мере за спречавање инфекција, вакцинација и њена важност; Ментално здравље и емоционална добробит: Идентификација менталних проблема, стратегије за управљање стресом, технике за побољшање емоционалне добробити; Превенција пушења и конзумирања алкохола: Едукација о штетним ефектима пушења и конзумирања алкохола, стратегије за превенцију и одвикавање; Сексуално здравље и репродуктивно здравље: Разумевање репродуктивног система, превенција сексуално преносивих инфекција, контрацепција, значај пристанка и самопоштовања; Превенција незгода и повреда: Безбедност у саобраћају, безбедност у дому, прва помоћ у хитним ситуацијама; Здравствена едукација о дрогама: Информације о различитим врстама дрога, ризици и последице злоупотребе, стратегије за превенцију; Хигијена и лична нега: Основе личне хигијене, правилно прање руку, одржавање оралне хигијене, брига о кожи и коси; Здравствене последице лоших навика: Повезаност лоших навика са болестима као што су дијабетес, срчане болести, и гојазност; Здравље адолесцената: Посебне потребе и изазови у адолесценцији, хормонске промене, емоционални развој, односи са вршњацима; Здрава животна средина: Загађење ваздуха и воде, очување природе, рециклажа и енергетска ефикасност; Превенција гојазности: Разумевање фактора који доводе до гојазности, значај здравог начина живота, планирање здравих оброка и редовне физичке активности; Здравствени системи и приступ здравственим услугама: Разумевање структуре здравствених система, важност редовних медицинских прегледа, приступ здравственим услугама и осигурање.			
Литература 1. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu.			
Број часова активне наставе: 75		Теоријска настава: 30	Практична настава: 45
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	45
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Основи информатике у здравству			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти стекну нова или унапреде претходно стечена знања у области познавања архитектуре и функционисања савремених рачунарских система и употребе ИТ-а у свакодневном животу, да науче да користе програмски пакет MS Office и рачунарске ресурсе и медицинске базе података у прикупљању, класификовању и обради научних информација.			
Исход предмета Познавање основних делова рачунара и употребе ИТ-а у свакодневном животу. Познавање основа оперативног система Windows 7. Вештина коришћења рачунарских система у обради текста (MS WORD). Вештина обраде података у табелама за унакрсна израчунавања (MS EXCEL). Вештина графичког презентовања резултата истраживања (MS POWER POINT). Познавање основа електронске трговине. Вештина претраживања биомедицинских база података (PubMed, ...). Способност рационалног решавања практичних проблема из медицинске праксе, коришћењем знања стеченог на предавањима и вежбама из овог предмета.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Делови рачунара; Коришћење миша и тастатуре; Искључивање рачунара; Софтвер; Употреба ИТ-а у свакодневном животу; Здравље, сигурност и околина; Безбедност; Ауторска права и закон; Основе оперативног система Windows; Текст процесори; Програм за табеларне прорачуне; Програм за израду презентација; Развој електронске трговине; Почетак и развој електронске трговине у Србији; eBay; Amazon.com; AliExpress; Предности е-пословања; Веб; Е-пошта; Веб маил; Gmail; Безбедност; Вируси; Бесплатно телефонирање путем Интернета; Преглед база података; PubMed; Здравствени информациони систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Демонстрација саставних делова хардвера; Врсте софтвера; Инсталација MS Office-а; Инсталација и подешавање и рад под оперативним системом Windows; Покретање Word програма; Форматирање текста; Убацавање слика и табела и њихово форматирање; Креирање табела садржаја; Покретање Excel програма; Форматирање табела; Коришћење основних формула; Цртање дијаграма и његово форматирање; Покретање PowerPoint програма; Израда презентација; Форматирање слајдова; Убацавање слика и анимација у презентацију; eBay; Amazon.com; Претраживање Интернета; Е-пошта; Веб маил; Антивирус програми; Коришћење претраживача; Претраживање медицинских база података; PubMed; Здравствени информациони систем.			
Литература 1. Zdravković, N. (2011). <i>Informatičke metode u biomedicinskim istraživanjima</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu. 2. Lambert J., & Lambert, S. (2016). <i>Windows 10 Korak po korak</i> . Beograd: CET. 3. Komputer, D. (2018). <i>Primena informacionih tehnologija u zdravstvu: Pregled trenutnog stanja i budući pravci</i> . Časopis za informatiku u medicini, 10, 45-58. 4. Zdravstvena informaciona mreža. (2020). <i>Priručnik za upotrebu zdravstvenih informacionih sistema</i> . Beograd: Institut za zdravstvenu informatiku. 5. Petrović, S., & Jovanović, M. (2019). <i>Primena elektronskih zdravstvenih kartona u poboljšanju kvaliteta zdravstvene nege</i> . Journal of Health Informatics, 7, 32-45.			
Број часова активне наставе: 30	Теоријска настава: 15	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Медицински енглески језик			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан први семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) омогућити студентима да утврде и прошире претходно стечена знања и фонд речи енглеског језика као и да упознају основне концепте делатности којом ће се бавити; (2) оспособити студенте да самостално користе стручну литературу на енглеском језику и да савладају основне технике превођења; (3) омогућити студентима да развију и усаврше говорну вештину на енглеском језику.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) адекватно и правилно користи опште и стручне термине на енглеском језику; (2) активно комуницира на енглеском језику; (3) примењује технике превођења са и на енглески језик.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Medicine as a Science; Cell; Skin Structure and Function, Bone and Muscle; How Do We Digest Food; General Surgery and Appendicitis; Lung Function and Disease; The Heart and Hypertension; Blood and Blood Diseases; Urinary Tract Infections; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction; Genetics; The Nervous System, Headaches and Mental Health; Anxiety, Senses and Vision; Allergies and Immunization; AIDS, Antibiotics and Medical History. <i>Практична настава</i> Medicine as a Science-reading of the texts; Cell-reading of the texts; Skin Structure and Function, Bone and Muscle-reading of the texts; How Do We Digest Food-reading of the texts; General Surgery and Appendicitis-reading of the texts; Lung Function and Disease-reading of the texts; The Heart and Hypertension-reading of the texts; Blood and Blood Diseases-reading of the texts; Urinary Tract Infections-reading of the texts; The Endocrine System, Diabetes Mellitus and Reproduction-reading of the texts; Genetics-reading of the texts; The Nervous System, Headaches and Mental Health-reading of the texts; Anxiety, Senses and Vision-reading of the texts; Allergies and Immunization-reading of the texts; AIDS, Antibiotics and Medical History-reading of the texts.			
Литература 1. Lazić, D. (2003). <i>English for Students of Medicine</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet. 2. Arneri-Georgiev, J. (1997). <i>English for Doctors and Medical Students</i> . Beograd: Savremena administracija d. d. Zadužbina Ilije M. Kolarca. 3. Popović, Lj., Mirić, V. (1998). <i>Gramatika engleskog jezika sa vežbanjima</i> . Beograd: Naučna knjiga. 4. Hull, M. (2012). <i>Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals</i> . New York, New York, USA: Pearson Education. 5. Wright, R., & McCullagh, M. (2012). <i>English for Medicine in Higher Education Studies</i> . UK: Garnet Education.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методе извођења наставе Предавања, семинари.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Патолошке основе болести			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) стицање знања о основним морфо-функционалним карактеристикама дегенеративних, запаљенских и туморских болести, као и упознавање студента са различитим макро- и микроморфолошким дијагностичким техникама; (2) упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у области опште и специјалне патолошке физиологије.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће научити основне принципе биопсијске, цитодијагностике и имуноцитохемијске дијагностике и при томе ће бити едукован за самостално обављање припреме биопсијских и цитолошких препарата за различите хистолошке, хистохемијске и цитохемијске микроморфолошке анализе. Студент ће током наставе упознати са концептом здравља и болести, па ће тако бити обучен да прави разлику између деловања различитих етиолошких фактора, механизма њиховог дејства на организам човека и да препозна и разликује основне механизме патогенезе поремећаја функције појединих органа и органских система.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општа патологија, патологија поремећаја циркулације; Патологија запаљења; имунопатологија, патологија тумора; Патологија кардиоваскуларног система; Патологија респираторног система; Патологија дојке, ендокриног система и тимуса; Патологија гастроинтестиналног тракта, патологија хепатобилијарног система; Патологија бубрега и уринарног система; Патологија мушког и женског гениталног система; Патологија централног нервног система; Патологија локомоторног систем; Патологија лимфоидног и хематопоезног система; Патологија коже и чула; Етиолошки фактори, имунски поремећаји, поремећаји воде, електролита и поремећаји ацидобазне равнотеже; Поремећаји метаболизма органских материја и поремећаји енергетске равнотеже; Патофизиолошки процеси по системима: кардиоваскуларни систем, респираторни систем, уринарни систем, дигестивни систем, ендокрини систем, нервни систем и локомоторни систем. <i>Практична настава (вежбе)</i> Општа патологија, патологија поремећаја циркулације-практични аспекти; Патологија запаљења; имунопатологија, патологија тумора практични аспекти; Патологија кардиоваскуларног система практични аспекти; Патологија респираторног система практични аспекти; Патологија дојке, ендокриног система и тимуса практични аспекти; Патологија гастроинтестиналног тракта, патологија хепатобилијарног система практични аспекти; Патологија бубрега и уринарног система практични аспекти; Патологија мушког и женског гениталног система практични аспекти; Патологија централног нервног система практични аспекти; Патологија локомоторног систем практични аспекти; Патологија лимфоидног и хематопоезног система практични аспекти; Патологија коже и чула практични аспекти; Етиолошки фактори, имунски поремећаји, поремећаји воде, електролита и поремећаји ацидобазне равнотеже практични аспекти; Поремећаји метаболизма органских материја и поремећаји енергетске равнотеже практични аспекти; Патофизиолошки процеси по системима: кардиоваскуларни систем, респираторни систем, уринарни систем, дигестивни систем, ендокрини систем, нервни систем и локомоторни систем практични аспекти.			
Литература 1. Dimitrijević, J., Lončarević, S., Vignjević, S., Mitrović, O., & Aleksopoulos, H. (2013). <i>Klinička patologija: sa patološkom fiziologijom, forenzičkom patologijom i citologijom</i> . Beograd: Studio Kokar. 2. Atanacković, M., & sar. (2003). <i>Patologija</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet. 3. Đukić, A., Đurđević, P., Živančević-Simonović, S., Jurišić, V., Mijatović, Lj. (2004). <i>Opšta patološka fiziologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 4. Đukić, A., Đurđević P., Živančević- Simonović S., Kostić I., Jovanović Z. (2004). <i>Patološke osnove bolesti, Zbirka test pitanja</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 5. Mihaljević, O. (2020). <i>Laboratorijski praktikum iz patološke fiziologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Здравствена нега 2			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) усвајање основних појмова кроз методологију здравствене неге; (2) примена процеса здравствене неге, развој критичког мишљења и самосталности у спровођењу процедура неге и способности за тимски рад.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент ће бити оспособљен да: (1) примени процес здравствене неге; (2) да дефинише дијагнозе неге и колаборативне проблеме; (3) самостално планира, спроводи и евалуира здравствену негу код конкретног болесника, у породици или заједници; (4) примени стечено знање и развије потребне вештине за практичну имплементацију сестринских процедура на конкретном болеснику; (5) усваја позитиван став према професији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Процес здравствене неге – теоријске основе; Структура процеса здравствене неге; Анализа класичне неге и неге по процесу; Потребне и модели потреба за негом; Дијагнозе неге и колаборативни проблеми; Планирање неге, елементи планирања и документовање плана неге; Коришћење стандарда у здравственој нези; Спровођење здравствене неге, тим за негу, учешће болесника и породице у реализацији програма неге; Евалуација, начин евалуирања; Сестринске процедуре-дефиниција и основна правила; Планирање, припрема, спровођење, евалуација, документовање сестринских процедура у примарној и клиничко-болничкој пракси; Терапија лековима; Лабораторијске крвне анализе; Трансфузија крви и деривата крви; Катетеризације мокраћне бешике; Пласирање назогастричне сонде; Клизма; ЕКГ. <i>Практична настава (вежбе)</i> Утврђивање потреба за негом, формулисање дијагноза неге и колаборативних проблема, планирање циљева и програма неге; Спровођење планираног програма неге; Евалуација; Документација процеса здравствене неге; Конкретна примена процеса здравствене неге у породици и заједници; Спровођење терапије лековима, интрамукуларне, субкутане, оралне и интравскуларне терапије; Узорковање венске и капиларне крви за лабораторијске анализе, пласирање периферне венске каниле; Примена крви и крвних деривата; Катетеризације мокраћне бешике; Примена назогастричне сонде; Примена клизме на сигуран и безбедан начин; Извођење ЕКГ-а.			
Литература 1. Тијанић, М., Ђурановић, Д., Рудић, Р., Миловић, Лј.(2010). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: Naučna KMD. 2. Munćan, В. (2006). <i>Osnovi zdravstvene nege i prve pomoći</i> . Beograd: Mladost-biro. 3. Baronski S. (2010). <i>Sestrinske procedure- odabrana poglavlja</i> . Beograd: Data status. 4. Jović, М., & Jakovljević, V. (2023). <i>Intenzivna terapija</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 5. Egeljić-Mihailović, N. (2020). <i>Priručnik standardnih operativnih postupaka u sestrinstvu za sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite</i> . Sarajevo: Fondacija fami.			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	Практична настава: 45
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Интерна медицина са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са фундаменталним теоријским и практичним знањима у области интерне медицине и неге болесника.			
Исход предмета Током изучавања овог предмета студенти ће стећи знања која ће им омогућити да компетентно, у оквиру својих задужења, учествују у лечењу болесника из медицинских дисциплина којима се бави интерна медицина. Посебно ће бити оспособљени за правилну негу пацијената.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Акутни коронарни синдром; Поремећаји срчаног ритма; Срчана инсуфицијенција; Болести перикарда, миокарда и ендокарда; Артеријска хипетензија; Срчане мане; Запаљенске болести плућа и плућне марамице; Тумори плућа; Туберкулоза плућа; ХОБП-дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика и принципи лечења; Бронхијална астма; Болести хипофизе, штитасте жлезде и болести параштитасте жлезде; Болести коре надбубрежне жлезде; Болести медуле надбубрежне жлезде; Болести гонада; Дијабетес мелитус (етиологија, патогенеза, подела и нега болесника); Акутне и хроничне компликације дијабетес мелитуса; Нега дијабетесног стопала; Болести бубрега-дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза и принципи функционалног испитивања, терапија, компликације и нега болесника; Акутна бубрежна инсуфицијенција; Хронична бубрежна инсуфицијенција; Акутна запаљенска обољења јетре; Акутна токсична обољења јетре; Хронични хепатитис, цироза јетре; Хепатична кома; Бенигни и малигни тумори јетре; Акутна и хронична обољења жучне кесе; Холелитијаза и њене компликације; Функционална и органска обољења једњака; Обољења желуца; Пептички улкус желуца и дуоденума; Бенигни и малигни тумори желуца; Улцерозни колитис; Кронова болест; Савремени концепт хемостазе; Хеморагијски синдром- подела и клиничка слика; Тромбоцитопеније; Коагулопатије; Тромбофилије; Лечење крвним дериватима - индикације, контраиндикације и нежељена дејства; Анемије; Методе лабораторијске дијагностике, размази периферне крви болесника са анемијом и пунктати костне сржи; Леукозе; Нега хематолошких болесника; Класификација реуматских болести; Запаљенске реуматске болести; Дегенеративна обољења кичменог стуба и периферних зглобова; Алерголошке болести - дефиниција, подела, етиопатогенеза, клиничка слика, дијагноза, принципи функционалног испитивања, терапија, компликације и нега болесника; Алергијско-имунолошка хитна стања (анафилактички шок, Quincke-ов едем, серумска болест). <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са дијагностичким процедурама из области интерне медицине; Улога медицинске сестре у спровођењу различитих дијагностичких процедура; Упознавање са особеностима анамнезе и прегледа болесника у различитим областима интерне медицине; Специфичност неге болесника.			
Литература 1. Antić, R. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 4. Joseph Talley, N., & O'Connor, S. (2014). <i>Clinical Examination: A Systematic Guide to Physical Diagnosis</i> . Amsterdam: Elsevier Health Sciences. 5. Jameson JL, Fauci AS, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL., & Loscalzo J. (2018). <i>Harrison's Principles of Internal Medicine</i> . New York: McGraw Hill.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45	Практична настава: 60 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Основи фармакологије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основним појмовима у фармакологији, фармакодинамским и фармакокинетским карактеристикама најважнијих група лекова, као и са практичним аспектима рационалне припреме и администрације лекова.			
Исход предмета Знање стечено током наставног процеса на предмету Основи фармакологије омогући ће студентима да: разумеју и овладају основним терминима у фармакологији; препознају терапијска и нежељена дејства најважнијих фармаколошких група лекова; правилно интерпретирају дејства лекова на клиничку слику и стање пацијената; разумеју путеве апликације лекова, означавање и предности појединих путева апликације лекова; разумеју и практично примене основе принципе рационалног чувања и примене лекова; самостално проналазе валидне информације о лековима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у фармакологију; Фармакокинетика и фармакодинамика; Фармакологија аутономног нервног система; Седативи и хипнотици; Антипсихотици, антидепресиви, психостабилизатори; Антиепилептици, опиоиди, лекови који изазивају зависност; Нестероидни антиинфламаторни лекови, парацетамол; Лекови за лечење гихта; Неуромишићни блокатори; Локални анестетици; Општи анестетици; Антихипертензивни; Лекови за лечење ангине пекторис; Антиаритмици; Лечење срчане инсуфицијенције; Лечење инфаркта миокарда; Хормони хипоталамуса и хипофизе; Лекови за лечење дијабетес мелитуса; Лечење поремећаја штитасте жлезде; Кортикостероиди; Полни хормони; Орални антикоагуланси; Хепарин и нискомолекуларни хепарини; Антиагрегациони лекови. Фибринолитици. Витамин К, витамин Б12. Фолна киселина, гвожђе; Еметици и антиеметици; Лечење пептичког улкуса; Лечење опстипације; Антидијароици; Принципи примене антибиотика; Профилактичка примена антибиотика; Врсте антибиотика; Антисептици и дезинфицијенси; Антимикотици; Антивирусни лекови; Имуносупресиви; Цитостатици. <i>Практична настава (вежбе)</i> Подела лекова по пореклу и начину чувања; Однос дозе и ефекта лека; Утицај адренергичких, антиадренергичких, холинергичких и антихолинергичких лекова на крвни притисак; Интеракције између лекова- практични примери; Нежељена дејства лекова- практични примери; Методе испитивања психофармака; Клиничка фармакологија аналетика- тровање морфином; Утицај миорелаксантних лекова на попречно-пругасту мускулатуру; Клиничка фармакологија антихипертензива- тровање бета-блокаторима; Клиничка фармакологија кардиотоничних гликозида- тровање дигоксином; Чврсти фармацеутски препарати. Получврсти фармацеутски препарати; Течни фармацеутски препарати; Препарати за инхалациону примену; Вакцине и серуми; Завојни материјал; Лечење анафилактичке реакције.			
Литература 1. Janković, S. M. (2021). <i>Farmakologija i toksikologija za stomatologe</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 2. Janković, S. M. (2018). <i>Priručnik za praktičnu nastavu iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 3. Janković, S. M. (2021). <i>Priručnik iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka. 4. Katzung, G. B., & Trevor, A. J. (2013). <i>Basic and clinical Pharmacology</i> . London: Prentice-Hall, Internacional Inc. 5. Offermanns, S., & Rosenthal, W. (2008). <i>Encyclopedia of Molecular Pharmacology</i> . New York: Springer.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Комуникација у здравству			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 2			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) упознавање студената са одређењем и типовима комуникације (вербална и невербална комуникација); (2) упознавање студента са карактеристикама здравствене комуникације (дијагностичке и терапијске); (3) упознавање студената са принципима сложених комуникационих вештина (емпатија, асертивност, активно слушање); (4) оспособљавање студената за успостављање квалитетног контакта са различитим корисницима здравствених услуга; (5) овладавање комуникационим вештинама кроз симулацију ситуација у здравственом контексту; (6) оспособљавање студената за тимски рад у здравству као и за комуникацију са нездравственим сектором.			
Исход предмета Након одслушаних предавања, самосталног учења и положеног испита студент ће: (1) познавати и разумети структуру, улогу и значај примене вештина комуникације између здравствених радника и различитих група корисника здравствених услуга; (2) бити способан да асертивно комуницира са различитим појединцима и групама у медицинском окружењу (медицинско и немедицинско особље, пацијенти, породица пацијента...); (3) примењивати вештине активног слушања и емпатије; (4) самостално спроводити интервју са пацијентима и члановима породице пацијената; (5) учествовати у психолошкој припреми пацијента за различите медицинске интервенције; (6) демонстрирати вештине саопштавања лоших вести у различитим ситуацијама (комуникација са ожалостљенима, са родитељима оболеле деце и сл.); (7) показивати вештину успостављања комуникације са корисницима медицинских услуга различитих старосних категорија (деца, одрасли); (8) показивати вештину успостављања комуникације са корисницима медицинских услуга који имају различите врсте ограничених комуникационих способности; (9) демонстрирати вештине асертивне комуникације у ситуацијама преговора или решавања конфликта; (10) адекватно комуницирати са колегама и сарадницима у тимском раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција комуникације и значај комуникације у здравству; Вербална комуникација; Невербална комуникација; Утицај карактеристика личности и социјалних аспеката на комуникацију; Комуникација са нездравственим сектором; Професионални аспекти и тимски рад у здравству; Информационе технологије и комуникација у здравству; Комуникација у здравству са децом; Комуникација у здравству са особама старије животне доби; Комуникација у вези са спровођењем дијагностичко-терапијских процедура; Специфичности комуникације са особама са менталним поремећајима; Специфичност комуникације са оболелима од болести са неповољном прогнозом; Специфичност комуникације са особама у вези са учешћем у клиничком истраживању (студији); Специфичност комуникације у уловима Covid19 пандемије; Специфичност комуникације у здравству у складу са водећим правним актима.			
Литература 1. Janjić, V., Petrović, M. (2016). <i>Veština komunikacije u zdravstvu</i> . Kragujevac: Univerzitet u Kragujevcu, Fakultet medicinskih nauka. 2. Nenadović, M. (2010). <i>Veština komuniciranja</i> . Priština: Univerzitet u Prištini, Medicinski fakultet. 3. Lučanin, D., Despot-Lučanin, J. (2010). <i>Komunikacijske vještine u zdravstvu</i> . Jastrebarsko: Naklada Slap. 4. Petrović, S. D. (2019). <i>Umešnost komuniciranja: Teorijski i praktični aspekti</i> . Beograd : Klio. 5. Đorđević, V., Braš, M. (2011). <i>Komunikacija u medicini</i> . Medicinska naklada, Zagreb.			
Број часова активне наставе: 30	Теоријска настава: 30	Практична настава: 0	
Методе извођења наставе Предавања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Здравствена психологија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са јединственим биопсихосоцијалним бићем човека; различитим реакцијама болесних особа на болест, као и различитим интеракцијама лекара/здравствених радника и болесника.			
Исход предмета Након одслушаних предавања, самосталног учења и положеног испита студент ће овладати знањима о: (1) утицају психолошких фактора и значају стреса у настанку психосоматских обољења; (2) начинима превладавања стреса и управљања болом. Такође ће овладати знањем које ће му омогућити да препознавање синдрома изгарања на послу, уз стратегије за његово превазилажење.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод и појам здравствене психологије; Стрес и психичка траума; Утицај психолошких фактора на настанак болести; Психосоматска медицина; Однос лекар пацијент-емпатија; Психолошке реакције на симптом, болест и значај тражења стручне помоћи и социјалне подршке; Реакција болесника на болест; Реакција детета на болест; Старење и реакција на болест; Психолошке реакције код болести са неповољном прогнозом; Процес туговања; Стигма, предрасуде и дискриминација; Плацебо и ноцебо ефекат; Реакције на инвалидност и супорт у рехабилитацији; Синдром изгарања здравствених радника. <i>Практична настава (вежбе)</i> Здравствено понашање и промена, као и механизам превладавања и суочавање са болешћу; Разумевање односа стреса и болести; Комуникација, емпатија, професионални однос – радионица; Психолошки приступ и интервенције у раду са пацијентима оболелим од различитих хроничних и акутних болести; Разговор (комуникација) лекара/здравственог радника са болесном особом – радионица; Здравље и болест – радионица; Давање информација пацијенту и породици о болести; Припрема болесника за дијагностичке и терапијске процесе; Упознавање са принципима успостављања здравствених навика у различитим животним добима; Фактори који утичу на развој здравих навика и стила живота; Однос социјалне подршке и здравља; Преглед модела и стратегија промоције здравственог понашања које је усмерено на смањење здравствених проблема; Препознавање симптома синдрома изгарања и усвајање метода за његово превазилажење.			
Литература 1. Mišić Pavkov, G., & Knežević, V. (ured.) (2020.). <i>Psihološka medicina</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad. 2. Berger, D. (1997). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 3. Biro, M., Mihić, Lj., Đurović, D., Novakov, I., Krstić, T., & Dukić, O. (2023). <i>Zdravstvena psihologija</i> . Beograd: Centar za primenjenu psihologiju. 4. Havelka Meštrović, A., & Havelka, M. (2020). <i>Zdravstvena psihologija: Psihosocijalne osnove zdravlja</i> . (odabrana poglavlja) Jastrebarsko: Naklada Slap. 5. Hudek-Knežević, J, Kardum, I. (2005). <i>Stres i tjelesno zdravlje</i> . Jastrbarsko: Naklada Slap.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
активност у току предавања		писмени испит	поена
практична настава (вежбе)		усмени испит	60
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и		20	

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Медицинска деонтологија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Циљеви предмета су: (1) упознавање са основама деонтолошког приступа; (2) упознавање са основама етичког расуђивања и основним филозофским концептима; (3) упознавање са основним етичким принципима; (4) упознавање са етичким принципима клиничког рада, истраживања и медико-леганим аспектима рада у медицинским наукама; (5) овладавање вештином клиничког рада и истраживања у медицинским наукама уз поштовање етичких и законских норми; (6) усвајање става да је поштовање етичких норми неопходан услов бављења том професијом; (6) упознавање са правним аспектима рада у здравству.			
Исход предмета Познавање права пацијента на избор здравствене неге која ће му се пружити; Познавање разлике између способности за доношење одлука о лечењу и компетенције за доношење одлука (пословне способности); Познавање принципа поверљивости података о пацијенту; Познавање структуре и форме информације за пацијента; Познавање поступка добијања сагласности пацијента за одређену медицинску процедуру; Познавање принципа Добре клиничке праксе и Хелсиншке декларације; Разумевање правног значаја адекватног вођења медицинске документације; Разумевање права и одговорности здравствених радника.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Деонтологија и основни појмови здравственог законодавства; Етички принципи лечења пацијената кроз историју; Основни етички принципи; Права пацијената и Повеља о правима пацијената; Етички аспекти рада са децом и старима; Етички аспекти рада са другим популацијама са повећаним ризиком; Етички аспекти на крају живота; Закон о здравственој заштити - основне одредбе везане за права на здравствену заштиту, учеснике у здравственој заштити, здравствену делатност, систем здравствене заштите и финансирање здравствене заштите; Начела здравствене заштите и импликације на рад здравствених радника; Закон о здравственом осигурању; Права пацијената; Закон о правима пацијената у светлу клиничког рада; Закон о правима лица са менталним сметњама у контексту клиничке праксе; Правни значај медицинске документације; Права и одговорности здравствених радника. <i>Практична настава (вежбе)</i> Практични аспекти и импликације етичких и различитих правних норми на рад здравствених радника и права пацијената.			
Литература 1. Marić, M. (1996). <i>Medicinska etika</i> . Beograd: Naučna knjiga. 2. Dobra klinička praksa. „ Službeni glasnik RS“, broj 108 od 1.decembra 2017.god. 3. Timotić, B., Anđelski, H. (2004). <i>Zdravstveno zakonodavstvo</i> . Beograd: Elit- Medica. 4. Lazarević, A. (2005). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd. 5. Radenović, S. (2012). <i>Bioetika i medicina</i> . Novi Sad: Akademska knjiga.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	60
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	20		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Стручна пракса 1			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан други семестар			
Циљ предмета Стицање основних знања о хируршким инструментима, њиховој намени и употреби, као и о састављању и прегледу хируршких инструмената.			
Исход предмета Струковни инструментар након обављене стручне праксе је оспособљен да: <ul style="list-style-type: none"> • препознаје инструменте који се користе за различите хируршке намене. • препознаје делове хируршких инструмената. • уочава кварове на хируршким инструментима. • самостално распакује хируршки инструмент из оригиналног паковања. • припреми неопходан хируршки сет за операцију. • пребројава газе, игле и инструменте пре и након хируршке интервенције. • додаје хируршке инструменте хируршком особљу. 			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Делови хируршких инструмената – практични аспекти; Категорије хируршких инструмената – практични аспекти; Додатни сетови хируршких инструмената – практични аспекти; Хируршки сетови за мека ткива – практични аспекти; Хируршки инструменти за пластичну хирургију – практични аспекти; Хируршки инструменти за општу хирургију – практични аспекти; Хируршки инструменти за гинеколошке процедуре – практични аспекти; Хируршки инструменти за уролошке процедуре – практични аспекти; Хируршки инструменти за неурохируршке процедуре – практични аспекти; Хируршки инструменти за кардиоторакалне и васкуларне процедуре – практични аспекти; Хируршки инструменти за микрохирургију – практични аспекти; Хируршки инструменти за ендоскопске процедуре. Шавни материјали у хирургији - практични аспекти; Хируршке игле - практични аспекти.			
Литература 1. Šušak, S. (2012). <i>Osnove hirurškog instrumentiranja</i> . Banja Luka: Panevropski univerzitet "APEIRON". 2. Višnjić, M. (2005). <i>Hirurgija za studente medicine i stomatologije</i> . Niš: Prosveta. 3. Nemitz, R. (2022). <i>Surgical Instrumentation</i> . Elsevier Health Sciences.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	Остали часови: 240
Методe извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Хирургија са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина неопходних за ефикасно спровођење стандардизованих процедура здравствене неге, те негу и праћење хируршких пацијената у фазама пре и после оперативног захвата.			
Исход предмета Студенти су оспособљени да препознају и дефинишу основне аспекте и стандардизоване процедуре у оквиру хируршке здравствене неге, анализирају и интерпретирају стања хируршких пацијената у различитим фазама лечења, примењују стечена знања и вештине за ефикасно и стручно спровођење дијагностичких и хируршких процедура, повезују теоријска знања са практичним ситуацијама показујући способност да организују и планирају адекватну здравствену негу и превенцију потенцијалних компликација, демонстрирају вештине за самосталан и тимски рад у различитим медицинским окружењима и примењује методе и приступе у нези хируршких пацијената, усмеравајући се на правилну исхрану, рехабилитацију и праћење пацијената после операције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у хирургију, дијагностичке процедуре и хируршке инфекције; Основе о траумама, ранама, крварењу и хемостази; Абдоминална хирургија са фокусом на гастро-интестиналну област; Хепато-билијарна хирургија и хирургија панкреаса; Ендокрина хирургија; Хирургија дојке; Грудна хирургија; Дечија хирургија; Неурохирургија; Васкуларна хирургија; Пластична хирургија и урологија; Специфичности клиничке неге хируршких болесника; Процена стања и примена стандардизоване здравствене неге у збрињавању повређених; Узорковање и слање материјала за лабораторијске прегледе; Терапијски алгоритми бола. <i>Практична настава (вежбе)</i> Активно учешће студената у хируршким процедурама; Сагледавање различитих хируршких техника и метода; Праћење и примена стандардизованих дијагностичких процедура у хирургији; Идентификација и адекватно реаговање на стања пацијената у прехоспиталним условима; Идентификација и адекватно реаговање на стања пацијената унутар хоспиталских услова; Обука студената за прихват и праћење хируршких пацијената; Усвајање и примена стандардизованих метода у нези пацијента; Адекватно документовање стања пацијената; Интензивна припрема и праћење пацијента пре и после различитих интервенција; Развој вештина за тимски рад, ефикасну и јасну комуникацију при преносу кључних информација; Препознавања и планирања интервенција у случају потенцијалних компликација; Примена специфичних метода клиничке неге у фазама после операције; Аспектима правилне исхране и рехабилитације пацијената; Припрема болесника за хируршке интервенције; Едукација болесника за постоперативну негу у кућним условима.			
Литература 1. Maksimović, Ž. V., & Aćimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i> . Beograd, Srbija: Medicinski fakultet Beograd. 2. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 3. Stojiljković, J., Stojiljković, A., & Itov, D. (2014). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Beograd: Altera Books. 4. Domazet, N. (2001). <i>Hirurgija sa ortopedijom i traumatologijom</i> (2. izd.). Beograd: IKA "Tačka". 5. Mitić, Z. (2009). <i>Terapija bola</i> . Beograd: Vojnomedicinska akademija.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Стандардни здравствене неге у операционом блоку			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање специфичних знања и вештина неопходних за практичну реализацију стандардизованих процедура здравствене неге у оквиру операционе сале, као и за негу и праћење хируршких пацијената кроз преоперативни, оперативни и постоперативни период.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент је у могућности да примени стечена знања и вештине у операционој сали. Способан је да планира и организује сестринске интервенције у преоперативном, оперативном и постоперативном периоду. Студент такође може да интерпретира и анализира различите аспекте стандардизоване здравствене неге, како би ефикасно реаговао на различите клиничке сценарије. Осим тога, студент је оспособљен да демонстрира правилну употребу апарата у операционој сали, као и да препозна и аргументује могуће потенцијалне проблеме у току инструментирања, примењујући стратегије за њихово спречавање. Поседује такође способност за ефикасну комуникацију у тиму, поштујући професионалне стандарде, тајне и етичке кодексе у свом раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Специфичности оперативне здравствене неге хируршких болесника у операционој сали; Историјат развоја и врсте операционих блокова; Примена стандарда у организацији рада у операционој сали; Припрема хируршког тима за операцију; Пријем и припрема болесника у операционој сали; Процена стања и примена стандардизоване здравствене неге у збрињавању болесника код оперативног захвата; Узорковање и слање материјала за одређене бактериолошке прегледе у операционој сали; Стандардизована примена апарата у операционој сали; Процена стања и стандарди неге код хируршких болесника у преоперативном, оперативном и постоперативном току; Припрема за стандардизоване оперативне хируршке процедуре и праћење болесника након извршене операције; Постоперативне компликације, инфекција у хирургији; Имплементација процеса здравствене неге у операционој сали, планирање, реализација и евалуација плана здравствене неге у току оперативне процедуре; Документација у операционој сали; Комуникација у тиму; Препознавање потенцијалних проблема у току хируршке процедуре и планирање мера за њихово спречавање; Чување професионалне тајне и поверљивост Међународни кодекс етике. <i>Практична настава (вежбе)</i> Практична обука студената у операционој сали, где студенти активно учествују у надзору болесника кроз различите фазе оперативног процеса; Ова практична обука обухвата и аспекте ефективне комуникације са члановима хируршког тима; Додатно, студенти се упознају са практичним аспектима пријема болесника, састављања и чувања документације, као и са процесом припреме и праћења хируршких пацијената; Посебан акценат је на примени стандардизованих метода у операционој сали, коришћењу различитих апарата и на усвајању вештина за идентификацију и решавање потенцијалних проблема који могу настати током хируршке интервенције; Кроз практичну наставу, студенти се подстичу на тимску радну етику, професионално понашање и морални приступ у раду са пацијентима.			
Литература 1. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 2. Antonijević, S. (2006). <i>Uvod u metodologiju rada instrumentara u operacionoj sali</i> . Ćuprija: VMŠ. 3. Vesović, Lj. (1998). <i>Metodologija rada instrumentara u operacionom bloku</i> . Kragujevac: Savez zdravstvenih radnika Jugoslavije. Sekcija instrumentara Srbije. 4. Glišić, R. (2012). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji 2</i> . Cicero: Beograd. 5. Glišić, R. (2011). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji 1</i> . Cicero: Beograd. 6. Fabian, M., Goltjes, A., Šuligoj, Z., & Rebernik Milić, M. (2005). <i>Perioperativna zdravstvena nega</i> . Maribor: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnost.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45	Остали часови: 90
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Инфективне болести са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са најважнијим теоријским и практичним знањима из области инфектологије.			
Исход предмета Студенти ће овладати сазнањима из одређених области инфектологије чиме ће бити оспособљени за практичан рад у обављању свакодневних послова у раду са болесником и стећи ће вештине узимања сестринске анамнезе из инфективних болести, процене потребе за изолацијом, пружања прве помоћи, и неге оболелих од заразних болести.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у инфектологију; Основни принципи дијагностике и терапије инфективних болести; Стрептококне и стафилококне инфекције; Вирусне осипне инфекције; Инфекције респираторног система; Вирусне инфекције централног нервног система; Бактеријске инфекције централног нервног система; Инфекције дигестивног система; Акутни вирусни хепатитиси; Ентеровирусне болести; Анаеробне инфекције и зоонозе; Херпес вирусне инфекције; ХИВ/АИДС; Сепса и септични шок; Интрахоспиталне инфекције; Интраутерине инфекције. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са организацијом рада инфективне клинике; Специфичности анамнезе у инфективним болестима; Упознавање студената са објективним прегледом болесника, прегледом усне дупље и регионалних лимфних чворова; Упознавање студената са основним морфолошким елементима оспе, начину избијања, дистрибуцији; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима болести код болесника са обољењима органа за дисање; Нега оболелих; Упознавање студената са извођењем менингеалних знакова; Упознавање студената са техником извођења лумбалне пункције; Значај хигијенско-дијететског режима код инфективних обољења; Нега оболелих од акутног вирусног хепатитиса; Нега оболелих од ентеровирусних инфекција; Упознавање са принципима рада јединице интензивне неге; Антитетанусна заштита; Нега оболелих од херпес вирусне инфекције; Нега оболелих од ХИВ/АИДС; Значај узимања и тумачење хемокултура; Нега оболелих од сепсе; Анализа најчешћих болничких инфекција у УКЦ Крагујевац; Дијагностиковање и превенција интраутериних инфекција.			
Литература 1. Čanović P., & Todorović, Z. (2003) <i>Infektivne bolesti sa epidemiologijom</i> . Ćuprija: Viša medicinska škola Ćuprija. 2. Čanak, G. (2009) <i>Infektivne bolesti sa negom bolesnika</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet u Novom Sadu. 3. Božić, M. (2004) <i>Infektivne bolesti</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd, CIBID. 4. Dimić, E., & Jovanović, J. (2001) <i>Akutne infektivne bolesti</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad 5. Popovska Jovičić, B. (2022) <i>Praktikum iz infektivnih bolesti: klinički sindromi u infektivnim bolestima</i> , Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 90	Теоријска настава: 45	Практична настава: 45 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Асепса и антисепса			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина потребних за правилну стерилизацију и дезинфекцију медицинске опреме у различитим клиничким окружењима као што су операционе сале, ендоскопске сале, амбуланте и превејалишта.			
Исход предмета По завршетку овог предмета, студент: <ol style="list-style-type: none"> 1. Може да препозна и дефинише основне аспекте, методе и технику стерилизације и дезинфекције медицинске опреме. 2. Је у могућности да примени стечена знања и вештине у свакодневном раду, посебно у специфичним медицинским окружењима као што су операционе и ендоскопске сале, амбуланте и превејалишта. 3. Може да повеже теоријска знања са праксом, интерпретира и анализира различите ситуације, и прави разлику између различитих метода стерилизације. 4. Је у могућности да планира и организује поступке стерилизације и дезинфекције, поштујући стандардне протоколе и процедуре. 5. Може да демонстрира технику антисепсе, користи савремена дезинфекциона средства и разуме њихову примену у различитим клиничким окружењима. 6. Може да организује, планира и спроводи едукацију и обуку особља у вези са поступцима стерилизације и дезинфекције. 7. Је у могућности да води документацију и валидацију процеса стерилизације, као и да примени ISO стандарде у пракси. 			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општи аспекти стерилизације; Организација простора за стерилизацију; Едукација и обука особља; Припрема материјала за стерилизацију; Паковање материјала; Стандардизована примена метода паковања хируршког рубља; Различите методе стерилизације и избор одговарајуће за различите материјале; Чување и контрола стерилности; Валидација стерилизације и документација; Методе антисепсе; Савремена дезинфекциона средства и њихова примена; Примена антисепсе и дезинфекције у различитим просторима као што су операциони блок, ендоскопске сале, амбуланте и превејалишта, те основе о асепси и антисепси; Припрема и стерилизација ендоскопа, и концепти везани за медицинска средства као што је поновна употреба средстава предвиђених за једнократну употребу и примена ISO стандарда. <i>Практична настава (вежбе)</i> Практична примена општих аспеката стерилизације, организације радног простора стерилизације, обуке и инструкције особља за поступак, методе припреме и паковања материјала, реализација стандардизованих метода паковања хируршког рубља, примена различитих метода стерилизације у зависности од материјала, технике за чување и проверу стерилности, практично вођење документације и валидације процеса стерилизације, примена антисептика и дезинфекционих средстава, технике антисепсе и дезинфекције у различитим медицинским окружењима као што су операциони блок и ендоскопске сале, основе и методе асептичног и антисептичног рада, технике припреме и стерилизације ендоскопа, и практичне вежбе везане за медицинска средства, укључујући примену ISO стандарда.			
Литература <ol style="list-style-type: none"> 1. Maksimović, Ž. V., & Acimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i>. Beograd: Medicinski fakultet. 2. Pražić, S. (2019). <i>Sestrinske Intervencije</i>. Niš, Srbija: Klinički centar Niš. 3. World Health Organization. (2016). <i>Decontamination and reprocessing of medical devices for health-care facilities</i>. Преузето 5. септембра 2016, са https://www.who.int/publications/i/item/9789241549851. 4. Tračević, Z., & Marić, Lj. (2003). <i>Antisepta i asepsa</i>. Ćuprija: Viša medicinska škola Ćuprija. 5. Block, S.S. (2001). <i>Disinfection, sterilization, and preservation</i>. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins. 			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Социјална медицина			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са: социјално-медицинским приступом у објашњавању сложених феномена здравља и болести; методама процене здравственог стања становништва; организацијом стратегија у заједници које се користе у циљу унапређења и очувања здравља становништва; структуром, организацијом и функционисањем система здравствене заштите; мерама, нивоима и организацијом здравствене заштите.			
Исход предмета Оспособљавање студената да препознају здравствене проблеме у заједници, одреде приоритете и учествују у унапређењу здравља становништва применом различитих стратегија здравствене заштите; разумевање функционисања система здравствене заштите; овладавање вештинама процене здравственог стања, правилног вођење медицинске документације, планирања у здравству, као и методама здравственог васпитног рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој, дефиниција и предмет изучавања социјалне медицине; Изазови социјалне медицине у XXI веку; Савремени концепт здравља; Фактори који утичу на здравље; Неједнакости у здрављу; Савремена здравствена заштита; Природни ток болести; Нивои превенције; Процена здравственог стања становништва; Социјално-медицински аспекти водећих здравствених проблема; Здравствена заштита вулнерабилних категорија становништва; Међународна здравствена сарадња; Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти; ЗИС; Медицинска документација и евиденција; Здравствени системи; Основни принципи организације здравствене службе; Здравствена делатност на примарном нивоу; Здравствена делатност на секундарном и терцијарном нивоу; Улога здравствених радника у остваривању здравствене заштите; Квалитет здравствене заштите и безбедност пацијента; Здравствене технологије; Здравствено законодавство; Промоција здравља; Здравствено васпитање. <i>Практична настава (вежбе)</i> Индикатори здравственог стања становништва; Природни ток болести; Нивои превенције; Медицинска документација и евиденција; Социјално-медицински аспекти водећих здравствених проблема; Међународна класификација болести, повреда и узрока смрти; Здравствено васпитне методе и средства; Комуникација у здравству; Организација здравствене заштите; Потребне, развој и дефиниције ЗИС-а; Основна медицинска документација и помоћна средства за вођење евиденције: област опште медицине; област стационарне здравствене заштите; Здравствена заштита појединих категорија становништва; Управљање квалитетом здравствене заштите; Израда програма здравствене заштите.			
Литература 1. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 2. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 4. Đukić, A., Kocić, S., Zdravković, N., Đukić, S., Vukomanović Simić, I., Radovanović, S... & Vukićević, M. (2020). <i>Povezanost hroničnih nezaraznih bolesti i reproduktivnog zdravlja u populaciji žena Centralne Srbije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerzitet u Kragujevcu. 5. Detels, R., Karim, QA., Baum, F., Li, L., & Leyland A. (2021). <i>Oxford Textbook of Global Public Health</i> (7th edn). Oxford: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15 Остали часови: 60	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Безбедност здравствених радника и заштита у радној средини			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Усвајање знања и вештина за пружање квалитетне и безбедне здравствене заштите. Усвајање знања и вештина о узроцима настанка нежељених догађаја, превенцији грешака, анализирање грешака, тимском раду и сарадњи, унапређењу квалитета и безбедности. Студенти треба да стекну знања из области професионалних штетности и оштећења здравља и заштите здравствених радника.			
Исход предмета Усвајање потребних знања из области квалитета и безбедности у области здравствене заштите. Овладавање практичним знањима и усвајање неопходних вештина у унапређењу безбедности болесника у здравственим установама свих нивоа здравствене заштите. Студенти треба да стекну вештине које се односе на: услове радне средине, превенцију професионалних обољења и повреда на раду, превенцију неспособности за рад и примену превентивних мера заштите на раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Квалитет у здравственој заштити; Показатељи квалитета здравствене заштите; Унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада; Дефинисање концепта безбедности; Показатељи безбедности; Нежељени догађаји и грешке; Пријављивање нежељених догађаја; Примена савремене технологије у превенцији нежељених догађаја; Законска регулатива у области квалитета и безбедности на раду; Комуникација и тимски рад као фактор безбедности; Карактеристике услова рада у здравству; Утицај услова рада на здравље; Синдром сагоревања; Професионалне штетности и ризици радног места (зрачење, професионална токсикологија, професионални трауматизам); Професионална обољења; Болничке инфекције; Управљање медицинским отпадом; Превенција од заразних болести на раду; Мере заштите на раду; Здравствено васпитање. <i>Практична настава (вежбе)</i> Квалитет у здравственој заштити – практични аспекти; Показатељи квалитета здравствене заштите – практични аспекти; Унутрашња и спољна провера квалитета стручног рада – практични аспекти; Дефинисање концепта безбедности – практични аспекти; Показатељи безбедности – практични аспекти; Нежељени догађаји и грешке – практични аспекти; Пријављивање нежељених догађаја – практични аспекти; Примена савремене технологије у превенцији нежељених догађаја – практични аспекти; Законска регулатива у области квалитета и безбедности на раду – практични аспекти; Комуникација и тимски рад као фактор безбедности – практични аспекти; Карактеристике услова рада у здравству – практични аспекти; Утицај услова рада на здравље – практични аспекти; Синдром сагоревања – практични аспекти; Професионалне штетности и ризици радног места (зрачење, професионална токсикологија, професионални трауматизам) – практични аспекти; Професионална обољења – практични аспекти; Болничке инфекције – практични аспекти; Управљање медицинским отпадом – практични аспекти; Превенција од заразних болести на раду – практични аспекти; Мере заштите на раду – практични аспекти.			
Литература 1. Mikov, M., Mikov, I. (2007). <i>Medicina rada</i> . Novi Sad: Ortomedics. 2. Arandelović, M., & Jovanović, J. (2009). <i>Medicina rada</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerzitet u Nišu. 3. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 4. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 5. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 6. Kohn, L.T., Corrigan, J.M., Donaldson, M.S. (2000). <i>To err is human: Building a safer health system</i> . Washington: Institute of Medicine publication.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	60
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Методе инструментирања у општим хируршким гранама			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Савладавање наставног плана и програма и добијање знања и вештина неопходних за самостално пружање здравствене неге у области гинекологије и акушерства.			
Исход предмета Након успешног савладавања предмета, студент је способен да препозна и дефинише основне принципе и технику инструментирања у различитим општим хируршким операцијама. Студент може да анализира различите аспекте припреме и поступања у операционој сали, укључујући примену стандарда здравствене неге. Захваљујући примени стечених знања и вештина, студент је у могућности да планира, организује и демонстрира правилно руковање хируршким инструментима, техникама контролисања крварења, обраде рана и затварања, као и специфичних техника инструментирања у оквиру различитих области абдоминалне хирургије. Поред тога, студент је способен да се укључи у тимску сарадњу, ефикасно комуницира у операционој сали и примењује сестринске процедуре у стварним клиничким условима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обрађује основе инструментирања и организацију рада у операционој сали; Упознавање са хируршким инструментаријумом; Хируршко прање руку, облачење оперативног рубља и навлачење рукавица; Непосредна припрема за прву операцију; Принципи примене стерилног материјала у операционој сали; Крварење и хемостаза; Обрада ране и техника инструментирања код повреда коже и меких ткива; Технике инструментирања у операцијама горњег дигестивног тракта; Хепатобилијарне операције; Технике инструментирања у операцијама панкреаса и слезине; Технике инструментирања у операцијама танког, дебелог црева и ректума; Технике инструментирања у операцијама кила предњег трбушног зида; Технике инструментирања у ендокриној хирургији; Технике инструментирања у хирургији дојке; Технике инструментирања у дечијој хирургији. <i>Практична настава (вежбе)</i> Студенти активно учествују у операционој сали, где директно примењују и вежбају технике инструментирања које су изучавали теоретски; Пракса обухвата припреме за операцију, правилно руковање и примену стерилног материјала, контролу крварења, обраду и затварање рана, као и специфичне технике инструментирања потребне за различите хируршке процедуре, посебно у абдоминалној хирургији; Кроз практичне вежбе, студенти такође развијају вештине тимског рада, комуникације у операционој сали и примену сестринских процедура у реалним клиничким условима.			
Литература 1. Stojiljković, J., & Stojiljković, A. (2011). <i>Tehnike instrumentiranja</i> . Beograd: Digital art. 2. Antonijević, S. (2006). <i>Uvod u metodologiju rada instrumentara u operacionoj sali</i> . Čuprija: VMŠ. 3. Vesović, Lj. (1998). <i>Metodologija rada instrumentara u operacionom bloku</i> . Kragujevac: Savez zdravstvenih radnika Jugoslavije. Sekcija instrumentara Srbije. 4. Šustić, N., & Šustić, V. (1981). <i>Tehnika instrumentiranja I</i> . Rijeka: Otokar Keršovani. 5. Fabian, M., Goltes, A., Šuligoj, Z., & Rebernik Milić, M. (2005). <i>Perioperativna zdravstvena nega</i> . Maribor: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnost.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 45		Практична настава: 60 Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Ургентна медицина са основама трансфузиологије			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са фундаменталним и практичним знањима у клиничким областима из домена медицинске хитности, индикација за примену крвних деривата, врста крвних деривата и нежељених реакција на примену истих. Припрема студената за самостално управљање анализом узорака и обраде крви за имунохематолошко испитивање. Упознати студента начином одређивања и значаја крвних група. Помоћи студенту у схватању трансфузијског ланца од примаоца до даваоца, као и важност праћења сваког корака у том ланцу.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са садржајима клиничке области која може бити предмет хитне медицинске интервенције. Студенти ће бити обучени за препознавање и оцену степена тежине и значаја медицинске хитности конкретног клиничког проблема. Посебна пажња ће бити посвећена оспособљавању студента да самостално спроведе поједине дијагностичке и терапијске процедуре током практичне наставе на одговарајућем клиничком одељењу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основе ургентне медицине; Упознавање студената са основним манифестацијама хеморагијског синдрома; Упознавање студената са основама трансфузијске медицине; Упознавање са врстама крвних деривата; Приступ основним дијагностичким процедурама који се користе у дијагностици хеморагијских синдрома; Терапијски модалитети који се користе у лечењу хеморагијских синдрома; Упознавање са индикацијама током трансфузије крви и крвних деривата; Упознавање са контраиндикацијама током трансфузије крви и крвних деривата; Упознавање са нежељеним реакцијама током трансфузије крви и крвних деривата; Обрада болесника са хеморагијским синдромом; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима хеморагијских синдрома; Тумачење резултата лабораторијског испитивања хеморагијских синдрома; Практична примена терапијских модалитета који се примењују у лечењу хеморагијских синдрома; Процена индикација за примену трансфузије крви и крвних деривата; Збрињавање манифестација нежељених реакција које настају при примени трансфузије крви и крвних деривата. <i>Практична настава (вежбе)</i> Обрада болесника са хеморагијским синдромом; Упознавање студената са најважнијим симптомима и знацима хеморагијских синдрома; Тумачење резултата лабораторијског испитивања хеморагијских синдрома; Практична примена терапијских модалитета који се примењују у лечењу хеморагијских синдрома; Процена индикација за примену трансфузије крви и крвних деривата; Збрињавање манифестација нежељених реакција које настају при примени трансфузије крви и крвних деривата.			
Литература 1. Manojlović, D. & sar. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 2. Kovač, M., Balint, B., & Bogdanović, G. (2020). <i>Bazična i klinička transfuziologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 3. Janković, S. (2021). <i>Priručnik iz farmakologije i toksikologije</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 4. Manojlović, D., & sar. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. 5. Poskurica, M., & sar. (2006.) <i>Hitna stanja u medicini</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet Univerziteta u Kragujevcu.			
Број часова активне наставе: 60	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 Остали часови: 120	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Гинекологија и акушерство са негом			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Савладавање наставног плана и програма и добијање знања и вештина неопходних за самостално пружање здравствене неге у области гинекологије и акушерства.			
Исход предмета Усвајање основних појмова из предмета гинекологија и акушерство и стицање вештина практичног рада који ће им послужити да успешно реше ситуације са којима се буду сусретали у свом раду.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Анатомија, ембриологија и нормалан положај гениталних органа; Поремећаји статике; Функционални круг менструалног циклуса; Менструални циклус; Медицинска генетика у гинекологији и акушерству; Овулација и њене неправилности; Поремећаји менструационог циклуса; Животна доба жене; Основна грађа јајника, овулација и оплођење; Рани развој заетка; Структура и функција постељице, плодних овојака и пупчаника; Раст и развој плода, плодова вода и физиологија трудноће; Дијагноза ране трудноће и методе праћења; Ектопична трудноћа; Порођај и новорођенче; Савремено вођење порођаја; Карлична презентација и вишешлодна трудноћа; Патолошки порођај; Превремени порођај и постерминска трудноћа; Повреде меких и коштаних делова порођајног пута; Пуерпериум; Крварење у првој и другој половини трудноће; ПИХ, прееклампсија и еклампсија; Болести уринарног тракта у трудноћи; Ендокрине болести у трудноћи; Дијабетес у трудноћи; Хируршка обољења у трудноћи; Кардиоваскуларна обољења у трудноћи; Хематолошка обољења у трудноћи; Инфективне болести и трудноћа; Гестацијски трофобластни тумори; Имунолошки аспекти у трудноћи; Примена лекова у трудноћи; Шок у акушерству; Полно преносиве болести; ХИВ; Запаљенска обољења спољних гениталија; Запаљења унутрашњих органа жене; Акутни абдомен; Бенигни тумори спољних гениталних органа, материце и јајовода; Карцином грлића материце; Бенигни и малигни тумори јајника; Акушерске операције. <i>Практична настава (вежбе)</i> Сестринске интервенције у области гинекологије и акушерства; Савремено вођење порођаја – практични аспекти; Пуерпериум – практични аспекти; Крварење у првој и другој половини трудноће – практични аспекти; ПИХ, прееклампсија и еклампсија – практични аспекти; Болести уринарног тракта у трудноћи – практични аспекти; Ендокрине болести у трудноћи – практични аспекти; Хируршка обољења у трудноћи – практични аспекти; Кардиоваскуларна обољења у трудноћи – практични аспекти; Хематолошка обољења у трудноћи – практични аспекти; Инфективне болести и трудноћа – практични аспекти; Гестацијски трофобластни тумори – практични аспекти; Имунолошки аспекти у трудноћи – практични аспекти; Примена лекова у трудноћи – практични аспекти; Шок у акушерству – практични аспекти; Полно преносиве болести – практични аспекти – практични аспекти; Запаљенска обољења спољних гениталија – практични аспекти; Запаљења унутрашњих органа жене – практични аспекти; Акутни абдомен – практични аспекти; Бенигни и малигни тумори женских полних органа – практични аспекти; Акушерске операције – практични аспекти.			
Литература 1. Plećaš, D., Stanimirović, B., Stanković, A., Vasiljević, M., & Šulović, V. (2014). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> (4. dopunjeno izdanje). Beograd: Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet CIBID- Centar za izdavačku, bibliotečku i informativnu delatnost. 2. Mladenović, D., Bogdanović, Z., & Mihailović, A. (2011), <i>Ginekologija i akušerstvo sa negom</i> . Beograd Zavod za udžbenike i nastavna sredstva 3. Šimunić, V. (2001). <i>Ginekologija</i> , Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Naklada Ljevak d.o.o. 4. Drobnjak, P., Berić, B., & Šulović, V. (1980). <i>Ginekologija</i> , Zagreb: Medicinska knjiga Beograd. 5. Rakić, S., & Petronijević, M. (2019). <i>Praktikum iz porodiljstva</i> . Beograd: Univerzitet u Beogradu Medicinski fakultet, libri medicorum.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 120
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Ортопедска хирургија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина које ће студентима омогућити ефикасно и безбедно учествовање у ортопедским хируршким процедурама, као и оспособљавање за препознавање, припрему и коришћење специфичног инструментаријума у ортопедској хирургији.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент је у могућности да примени стечена знања и вештине из области ортопедске хирургије. Студент може да препозна и квалитетно припреми неопходан хируршки инструментаријум за ортопедске хируршке процедуре, те да адекватно комуницира са хирургом и осталим члановима хируршког тима. Такође, студент је способан да прави разлику међу различитим техникама и процедурама, интерпретира патологије коштаног-зглобног система и демонстрира практичне вештине у реалним хируршким ситуацијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у ортопедију, анамнеза и пропедевтика; Инфекције у ортопедији; Сколиозе; Спиналне стенозе; Остеоартроза кичменог стуба; Обољења одраслог кука; Обољења колена; Обољења скочног зглоба и стопала; Повреде коштаног-зглобног система – увод; Повреде кичменог стуба; Повреде горњег екстремитета; Повреде зглоба кука и преломи кука; Повреде скочног зглоба и стопала; Траума доњег екстремитета; Тумори коштаног-зглобног система; <i>Практична настава (вежбе)</i> Примена посебних процедура у ортопедској хирургији, као што су припрема инструмената и поступци у лечењу инфекција коштаног-зглобног система, сколиоза, спиналних стеноза и остало. Усвајање техника инструментарија за различите типове повреда и обољења. На крају курса, студенти ће асистирати у операцијама, где ће се фокусирати на практичну примену свог знања, нарочито у раду с тимом и у ситуацијама где је патологија коштаног-зглобног система у питању.			
Литература 1. Domazet, N. (2001). <i>Hirurgija sa ortopedijom i traumatologijom</i> . Beograd: ИКА "Тачка". 2. Maksimović, Ž. V., & Aćimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i> . Srbija: Medicinski fakultet Beograd. 3. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 4. Stojiljković, J., Stojiljković, A., & Itov, D. (2014). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Beograd: Altera Books. 5. Stevović, D. (2000). <i>Hirurgija za studente i lekare</i> . Beograd: Savremena administracija.			
Број часова активне наставе: 90		Теоријска настава: 45	
		Практична настава: 45 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар				
Назив предмета: Хигијена				
Статус предмета: Изборни				
Број ЕСПБ: 3				
Услов: Уписан четврти семестар				
Циљ предмета Упознавање студената са основним принципима очувања и унапређења здравља људи кроз проучавања: утицаја животне средине на здравље људи, унапређења и заштите животне средине-екологије, факторима ризика из животне средине-екотоксикологије по здравље људи-комуналне хигијене, основним постулатима хигијене исхране, здравствене безбедности хране и правилне исхране, дијететским производима, дијетопрофилактике и дијетотерапије, личне хигијене, хигијене у ванредним ситуацијама, санитарне хигијене и превенције болничких инфекција и хигијене рада и радне средине.				
Исход предмета Студент ће стећи основна знања о: особинама и својствима микробиолошких, биолошких, физичких, хемијских и радиоактивних фактора ризика из свих сектора животне средине, екотоксикологији, поступцима неопходним за унапређење и заштиту здравља људи и превенцију обољевања, здравственој безбедности хране, правилној исхрани, дијетопрофилактици и дијетотерапији, ванредним ситуацијама, правилној физичкој активности и њеном утицају на здравље и болест, санитарној хигијени, асепси и антисепси и утицају рада и радне средине на здравље људи. Студент ће стећи основне вештине да на правилан начин тумачи резултате мерења фактора ризика из животне средине и њихов утицај на здравље људи, спроводи препоручени хигијенско-дијететски режим оболелих и тумачи резултате анализа хране и санитарно-хигијенског стања.				
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у екологију; Комунална хигијена; Екотоксикологија; Лична хигијена; Превенција болничких инфекција; Санитарна хигијена; Хигијена у ванредним ситуацијама; Хигијена рада и радне средине; Хигијена исхране код деце; Хигијена исхране код спортиста; Хигијена исхране код посебних популација; Здравствена безбедност хране; Дијетопрофилактика; Дијетотерапија; Законска регулација. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у екологију – практични аспекти; Комунална хигијена – практични аспекти; Екотоксикологија – практични аспекти; Лична хигијена – практични аспекти; Превенција болничких инфекција – практични аспекти; Санитарна хигијена – практични аспекти; Хигијена у ванредним ситуацијама – практични аспекти; Хигијена рада и радне средине – практични аспекти; Хигијена исхране код деце – практични аспекти; Хигијена исхране код спортиста – практични аспекти; Хигијена исхране код посебних популација – практични аспекти; Здравствена безбедност хране – практични аспекти; Дијетопрофилактика – практични аспекти; Дијетотерапија – практични аспекти; Законска регулација – практични аспекти.				
Литература 1. Stojanović, D. (2012). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom, udžbenik za studente medicine</i> . Niš: Galaksija: Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet. 2. Stojanović, D. (2012). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom, praktikum za studente medicine</i> . Niš: Galaksija: Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet. 3. Jorga, J. (2021). <i>Higijena sa medicinskom ekologijom</i> . Beograd: Data Medika, Medicinski fakultet Beograd. 4. Novaković, B., & Jusupović, F. (2014). <i>Ishrana i zdravlje</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 5. Đonović, N., Sekulić, M., & Stajić, D. (2021). <i>Narodno zdravlje</i> , Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu.				
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања			писмени испит	50
практична настава (вежбе)		20	усмени испит	
колоквијум-и			практични испит	
семинар-и		30		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Здравствена економија			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Упознавање студената са основама здравствене економије и методолошким приступом у процени исплативости и ефикасности здравствених процедура. Циљ предмета се огледа и у томе да укаже учесницима у систему здравствене заштите значај трошкова појединих процедура и могућности да се са мањим, истим или изузетно вишим средствима постигну исти или много већи резултати здравствених субјеката. Тежња је да се укаже на значај правилне организације, менаџмента и осталих у систему здравствене заштите у циљу постизања што економичније здравствене заштите.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основним појмовима економике у здравственој нези и биће оспособљени за израчунавање и вредновање основних економских индикатора, процену појединих мера економике у здравству на смањење здравствене потрошње и процена појединих мера економике у здравству на побољшање здравственог стања становништва.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у здравствену економику; Економика као здравствена дисциплина; Здравље и здравствена заштита као фактор социјалног и економског развоја; Системи здравствене заштите; Здравствени систем Републике Србије; Планирање и програмирање здравствене заштите; Економске евалуације; Здравствена потрошња; Пораст потрошње лекова; Анализа потрошње лекова - тренд пораста потрошње, узроци и мере за смањење потрошње лекова; Индикатори за праћење остваривања појединих видова здравствене заштите и процену здравственог стања становништва и њихов економски аспект; Економско оптерећења здравствених система болестима од већег социјалномедицинског значаја; Економске неједнакости и здравље; Национални здравствени рачун; Здравствено осигурање; Финансирање система здравствене заштите; Плаћања давалаца здравствених услуга. <i>Практична настава (вежбе)</i> Увод у здравствену економику – практични аспекти; Економика као здравствена дисциплина – практични аспекти; Здравље и здравствена заштита као фактор социјалног и економског развоја – практични аспекти; Системи здравствене заштите – практични аспекти; Здравствени систем Републике Србије – практични аспекти; Планирање и програмирање здравствене заштите – практични аспекти; Економске евалуације – практични аспекти; Здравствена потрошња – практични аспекти; Пораст потрошње лекова – практични аспекти; Анализа потрошње лекова - тренд пораста потрошње, узроци и мере за смањење потрошње лекова – практични аспекти; Индикатори за праћење остваривања појединих видова здравствене заштите и процену здравственог стања становништва и њихов економски аспект – практични аспекти; Економско оптерећења здравствених система болестима од већег социјалномедицинског значаја – практични аспекти; Економске неједнакости и здравље – практични аспекти; Национални здравствени рачун – практични аспекти; Здравствено осигурање – практични аспекти; Финансирање система здравствене заштите – практични аспекти; Плаћања давалаца здравствених услуга – практични аспекти.			
Литература 1. Šolak, Z. (2003). <i>Ekonomika zdravstvene zaštite</i> . Beograd: Zavod za udžbenike. 2. Janić, L. (2019). <i>Ekonomika u zdravstvu</i> . Beograd: Visoka zdravstvena škola strukovnih studija u Beogradu. 3. Jakovljević, M. (2014). <i>Zdravstvena ekonomija sa farmakoekonomijom za studente medicinskih nauka</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka Univerziteta u Kragujevcu. 4. Milosavljević, N., & Novakov, S. (1993) <i>Ekonomika zdravstva</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Novi Sad. 5. Cucić, V. (2000). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Savremena administracija. 6. Simić, S. (2012). <i>Socijalna medicina</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 7. Višnjić, A. (2022). <i>Socijalna medicina i javno zdravlje</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu.			
Број часова активне наставе: 45		Теоријска настава: 30	Практична настава: 15
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	45
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	25		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Стручна пракса 2			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан четврти семестар			
Циљ предмета Стицање основних знања о преоперативној припреми хируршке сале, одржавању стерилног оперативног поља током хируршке интервенције и након хируршке интервенције.			
Исход предмета Струковни инструментар након обављене стручне праксе је оспособљен да: <ul style="list-style-type: none"> • врши комплетну припрему операционе сале процењујући стање хируршке опреме. • стерилише хируршку опрему и операциону салу пре хируршке интервенције. • помаже пацијенту да се припреми за операцију. • одржава стерилност оперативног поља током операције. • одлаже хируршки инструментаријум након операције. • одржава стерилност операционе сале након операције. • спроводи контролу квалитета стерилизације. 			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Припрема операционе сале за извођење хируршких интервенција – практични аспекти; Методе стерилизације операционе сале – практични аспекти; Припрема хируршког поља за извођење интервенција - практични аспекти; Стерилизација и дезинфекција хируршког поља током операције - практични аспекти; Принципи асепсе; Одлагање и складиштење хируршких инструмената након операције. Контрола квалитета;			
Литература 1. Šušak, S. (2012). <i>Osnove hirurškog instrumentiranja</i> . Banja Luka: Panevropski univerzitet "APEIRON". 2. Antonijević, S. (2006). <i>Uvod u metodologiju rada instrumentara u operacionoj sali</i> . Čuprija: VMŠ. 3. Takenoshita, S., & Yasuhara, H. (2021). <i>Surgery and Operating Room Innovation</i> . Springer.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	Остали часови: 300
Методе извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Хируршке оперативне технике у општим хируршким гранама			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина о оперативним техникама у различитим областима опште хирургије, са акцентом на успешно оспособљавање за практичну примену стандардизованих процедура инструментирања у операционој сали.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент је у могућности да: <ol style="list-style-type: none"> 1. Примени стечена знања и вештине из области оперативних техника у општој хирургији, показујући способност да планира инструментаријум за процедуре у операционој сали. 2. Демонстрира знање и разумевање различитих инструмената, њихове припреме и употребе, као и техника шивења различитих ткива. 3. Анализира и примењује стандардизоване процедуре у раду са различитим уградним материјалима у различитим областима хирургије. 4. Повеже теоријску и практична знања у реалним сценаријима операционе сале, уз активно учествовање у припреми и асистирању при хируршким захватима. 			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање са инструментима и њихово разврставање по намени: инструменти за сечење, за хватање и држање ткива, и за ширење ткива; Инструменти за шивење различитих ткива као што су крвни судови, тетиве и плућа; Припремање и постављање разних врста катетера, дренажа и других прибора од гуме; Завојни материјал; Нересоптивни и ресоптивни конци; Уградни материјали у абдоминалној хирургији; Уградни материјали у ортопедској хирургији; Уградни материјали у васкуларној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у хирургији једњака; Хируршки третман болесника у операционој сали у хирургији желуца; Хируршки третман болесника у операционој сали у хирургији танког црева; Хируршки третман болесника у операционој сали у хирургији панкреаса и слезине; Хируршки третман болесника у операционој сали у билијарној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у хирургији јетре; Хируршки третман болесника у операционој сали у колоректалној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у хирургији дојке, укључујући и sentinel бопсију. <i>Практична настава (вежбе)</i> Студенти у оквиру практичне наставе имају прилику да директно примењују своја теоријска знања кроз реалне сценарије у операционој сали; Усмерени су на рад са различитим инструментима, где уче о њиховој правилној припреми и употреби, а такође и о постављању катетера, дренажа и коришћењу другог релевантног прибора; Кроз практичне вежбе, студенти се обучавају техникама шивења различитих ткива са коришћењем различитих типова конаца и метода; Фокус обуке је на реалним оперативним процедурама, те студенти активно учествују у припреми и асистирању приликом хируршких захвата на различитим органским системима; Осим тога, студенти развијају и вештине тимског рада, усвајају важност интеракције и комуникације са осталим члановима медицинског тима, као и са пацијентима.			
Литература 1. Maksimović, Ž. V., & Aćimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Stevović, D. (2000). <i>Hirurgija za studente i lekare</i> . Beograd: Savremena administracija. 3. Radak, Đ. (2005). <i>Hirurški pristup arterijama</i> . Beograd. 4. Krivokapić, Z. (2012). <i>Karcinom rektuma</i> . Beograd: Zavod za udžbenike. 5. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Кардиохирургија			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина о фундаменталним принципима и методама кардиохирургије, како би студенти били оспособљени за активну улогу у операционој сали током кардиохируршких процедура.			
Исход предмета По успешном завршетку предмета, студент је у могућности да примени стечена знања и вештине у различитим клиничким ситуацијама у области кардиохирургије. Студент може да препозна и дефинише комплексност кардиохируршких процедура, да разчлани и повеже основне аспекте дијагностике и терапије, као и да идентификује и користи одговарајуће хируршке инструменте и опрему. Такође, студент је способан да организује и планира активности у оквиру операционог тима, да интерпретира и аргументује различите методе и технике примењене у кардиохирургији, и да конструктивно сарађује и комуницира са члановима тима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дијагностика кардиохируршких болесника; Вантелесни крвоток и протекција миокарда; Урођене срчане мане; Хирургија аортног залиска; Хирургија митралног залиска; Хирургија трикуспидне валвуле; Ишемијске болести срца; Графтови у коронарној хирургији; Трансплантација срца и механичка потпора циркулације; Тумори срца; Хирургија грудне аорте; Хируршко лечење поремећаја срчаног ритма; Ургентна стања у кардиохирургији; Повреде срца. <i>Практична настава (вежбе)</i> Студенти се оспособљавају за практичне вештине у кардиохирургији; Ова настава омогућава студентима да се детаљно упознају са инструментима и опремом која се користи у кардиохирургији, као и са техникама и методама припреме и руковања овим инструментима; Студенти ће такође развијати вештине у асистенцији при вантелесном крвотоку и методама протекције миокарда; Специфичне процедуре као што су операције на срчаним залистцима интервенције на коронарним артеријама, трансплантација срца и операције на грудној аорти су детаљно представљене кроз практичан рад; Поред тога, студенти се уче о сигурносним мерама у операционој сали, важности ефикасне комуникације у тиму и асистенцији у процедурама лечења срчаних тумора и повреда.			
Литература 1. Maksimović, Ž. V., & Aćimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 3. Stojiljković, J., Stojiljković, A., & Itov, D. (2014). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Beograd: Altera Books. 4. Stevović, D. (2000). <i>Hirurgija za studente i lekare</i> . Beograd: Savremena administracija. 5. Antonijević, S. (2006). <i>Uvod u metodologiju rada instrumentara u operacionoj sali</i> . Čuprija: VMŠ.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Превенција и контрола инфекција у операционој сали			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина о методама превенције и контроле инфекција у току пружања здравствене заштите, са фокусом на ризике од болничких инфекција и стратегијама за њихово ефикасно превенирање и сузбијање.			
Исход предмета Након успешног завршетка предмета, студент је способен за: Примену стечених знања и вештина: Студент може да препозна и дефинише основне методе превенције и контроле инфекција у контексту здравствене заштите, посебно са акцентом на болничке инфекције. Анализу и интерпретацију: Студент је у могућности да анализира и интерпретира податке о учесталости и врстама болничких инфекција, разуме и повеже значај различитих епидемиолошких метода и модела у контроли инфекција. Планирање и организацију: Студент је оспособљен да планира и организује специфичне мере превенције инфекција у различитим здравственим окружењима, са посебним фокусом на операциону салу. Практична примену: Студент може да демонстрира практичне вештине у сестринским интервенцијама, хигијени руку, дезинфекцији, као и у правилној употреби заштитне опреме. Такође, студент је способен да ефикасно рукује медицинским инструментима и опремом, као и да правилно поступа са чистим и потенцијално контаминираним рубљем. Безбедност и заштиту: Студент разуме и може да примени мере безбедности и заштите здравствених радника, посебно након изложености потенцијално инфективном материјалу			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Обухвата предмет, дефиницију и задатке епидемиологије инфекција повезаних са пружањем здравствене заштите, уз епидемиолошке методе; Показатељи учесталости болничких инфекција се такође разматрају; Разматра се епидемиолошки надзор над инфекцијама, континуиран или повремен, свеобухватан или циљан, као и различити епидемиолошки модели; Објашњавају се агенс, домаћин, средина и путеви преношења инфекција; Епидемиологија различитих типова инфекција, укључујући инфекције крви, уринарног тракта и плућа, је детаљно разматрана; Обрађују се мере спречавања и сузбијања болничких инфекција, као што су хигијена руку и дезинфекција; Сестринске интервенције у превенцији инфекција се такође обрађују. Имунопрофилактика и хемопрофилактика пацијената и особља су део програма; Заштита здравствених радника, укључујући правилну употребу заштитне опреме, обрађена је у детаљима; Поступак након изложености здравственог радника потенцијално инфективном материјалу је такође изложен; Асептични поступак са инструментима и опремом се разматра; Поступци са чистим и прљавим вешом су детаљно описани. Управљање медицинским отпадом као мера превенције инфекција је последња област која се разматра. <i>Практична настава (вежбе)</i> Студенти ће се активно учествовати у процесу прикупљања, обраде и анализе података о учесталости и врстама болничких инфекција; Спроводиће се практични тренинг епидемиолошког надзора, са акцентом на различите моделе и сценарија преношења инфекција; Осим теоретског, студенти ће имати практично искуство у примени мера за спречавање инфекција, као што су технике изолације, стандарди хигијене и дезинфекције; Биће обучени за правилну сестринску интервенцију у контексту превенције и лечења различитих типова инфекција; Настава ће се такође фокусирати на практичну примену имунопрофилактике и хемопрофилактике; Студенти ће проћи кроз процедуре правилног руковања инструментима и опремом, као и правилног поступања са чистим и потенцијално контаминираним рубљем; Коначно, обучаваће се и о правилном одлагању медицинског отпада, са акцентом на мерама безбедности и заштити здравствених радника.			
Литература 1. Косијанчић, Р. (2009). <i>Хигијена</i> . Београд: Завод за удžбенике и наставна средства. 2. Раковић, Савчић, Лј. (2016). <i>Превенција инфективних болести</i> . Београд: Ауторско издање. 3. Дамани, Н. (2015). <i>Приручник о превенцији и контроли инфекција</i> . Загреб: Медицинска naklada.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30	Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Технологија рада у операционој сали			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина неопходних за ефикасан и стручан рад у улози медицинске сестре инструментара у операционој сали, при чему ће студенти оспособити за примену савремених стандарда и технологија.			
Исход предмета По завршетку предмета, студент је оспособљен за примену стечених знања и вештина у контексту операционе сале. Студент је у могућности да планира и организује припрему просторија операционог блока, обезбеђујући оптималну микроклиму, светлост и вентилацију. Такође, студент може да дефинише и примењује процедуре припреме особља које учествује у оперативном захвату, уз посебан нагласак на улогу медицинске сестре инструментара. Студент је оспособљен да интерпретира и правилно користи инструментаријум и материјал потребан за хируршке процедуре у складу са актуелним стандардима и протоколима. Уз то, студент може да демонстрира вештине у руковању различитим инструментима, као и у поступцима после операције попут распремања сале и чишћења. Студент је у могућности да анализира и планира рад у различитим операционим срединама. На крају, студент је оспособљен да активно учествује у ванредним ситуацијама, препознаје потенцијалне изазове и ефикасно реагује у таквим околностима, примењујући стечена знања и вештине.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Припрема просторија операционог блока и обезбеђење погодне микроклиме, светла, вентилације; Припрема особља које учествује у оперативном захвату и учешће инструментара у припреми чланова операционог тима; Спровођење непосредне припреме болесника на операционом столу; Припрема операционог поља, "гарнирање", постоперативна заштита ране и вођење евиденције употребљеног материјала; Фазе у раду инструментара и улога "циркуларне" сестре; Активна улога инструментара током операције; Распремање сале после операције и генерално чишћење операционог блока; Израда требовања материјала и вођење документације; Организација рада у различитим операционим салама; Принципи рада инструментара на рентген (Ro) одељењу. Руковање и одржавање различитих прибора и апарата у хирургији; И на крају, активно учешће инструментара у ванредним ситуацијама, укључујући и припрему и понашање у таквим условима. <i>Практична настава (вежбе)</i> Припрема просторија у операционом блоку са акцентом на микроклиму, светло и вентилацију; Студенти се упознају са техникама припреме особља за операцију, са посебним фокусом на улогу инструментара; Усвајање метода за непосредну припрему пацијената на операционом столу, дезинфекцију и заштиту оперативног поља током и после операције такође су кључни аспекти практичне наставе; Студенти се обучавају различитим фазама у раду инструментара; Практични аспекти укључују и руковање са различитим инструментима током операције, као и поступци распремања и чишћења сале; Студенти такође уче о организацији рада у различитим операционим срединама, као и о специфичним принципима рада са Ro опремом; На крају, активна улога инструментара у ванредним ситуацијама и одговорност у тим условима су саставни део практичне обуке.			
Литература 1. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hirurgiji</i> . Valjevo: Grafopres. 2. Antonijević, S. (2006). <i>Uvod u metodologiju rada instrumentara u operacionoj sali</i> . Ćuprija: VMŠ. 3. Vesović, Lj. (1998). <i>Metodologija rada instrumentara u operacionom bloku</i> . Kragujevac: Savez zdravstvenih radnika Jugoslavije. Sekcija instrumentara Srbije. 4. Pražić, S. (2019). <i>Sestrinske Intervencije</i> . Niš, Srbija: Klinički centar Niš. 5. Fabian, M., Goltes, A., Šuligoj, Z., & Rebernik Milić, M. (2005). <i>Perioperativna zdravstvena nega</i> . Maribor: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnost.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Ментално здравље			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан трећи семестар			
Циљ предмета Упознати студенте са основним принципима менталне хигијене, поступцима и техникама у превенцији менталних поремећаја и одржавању менталног здравља. Оспособити их за правовремено препознавање одступања у развоју и потреба усклађивања васпитно - едукативног приступа. Уочавање фактора ризика који доприносе настанку и развоју поремећаја и предузимање мера за њихову корекцију. Оспособити их за имплементацију принципа менталне хигијене у пракси.			
Исход предмета Студенти познају основну терминологију из домена менталног здравља и менталне хигијене. Оспособљени су за препознавање фактора који доприносе одступању у развоју, ризика за поремећаје менталног здравља, поседују знање за примену основних ментално хигијенских мера у очувању и унапређењу менталног здравља.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефиниција, историјат, теорија и пракса менталне хигијене; Ментално здравље и ментална хигијена; Развој концепта менталног здравља, улога васпитача у домену менталног здравља; Епидемиолошки метод у изучавању менталног здравља; Модели менталног здравља и болести; Биолошки, психолошки и социјални узроци менталних поремећаја; Ментално хигијенски значај развоја личности; Психомоторни и психосоцијални развој детета и ментално здравље; Ментално хигијенски проблеми деце, маладаптивно понашање, улога васпитно-образовних институција, породице и социјалног окружења; Фактори ризика и заштитни фактори менталног здравља деце; Деца са сметњама у психосоцијалном и телесном развоју; Специфични развојни поремећаји, поремећаји понашања и емоција, интелектуална ометеност; Ментална хигијена родитељства; Видови ускраћивања родитељског старања, синдром лошег поступања, дефиниција, типови; Превенција и откривање злостављања и занемаривања; Значај јасли, вртића, забавишта и утицај групе вршњака на развој детета. <i>Практична настава (вежбе)</i> Ментална хигијена и ментално здравље - теоријски концепти и разматрања; Ментално здрава личност, дефиниција, фактори који утичу на психолошки развој; Појам менталног поремећаја; Улога васпитача у превенцији менталних поремећаја и унапређењу менталног здравља; Теорије личности, структура личности, одбрамбени механизми; Психолошки развој детета, фактори који утичу на развој; Родитељски васпитни стилови и значај породичних рутина за здравље и развој детета; Ускраћивање родитељског старања, занемаривање: физичко, едукативно, здравствено, емоционално, васпитно занемаривање, неадекватан надзор, напуштање; Утицај вршњачке групе на развој детета; Утицај савремене технологије на развој детета; Деца и трауматски догађаји - модели интервенција; Психолошки аспекти и приступ васпитача деци са развојним и другим поремећајима у психолошком и психомоторном развоју; Психолошки аспекти и приступ васпитача злостављаном детету; Психолошки аспекти и приступ детету без родитеља, детету из непотпуне породице; Исхрана, физичка и интелектуална активност и ментално здравље; Примарна, секундарна и терцијарна превенција, значај јасли, вртића, забавишта.			
Литература 1. Janjić, V. (2000). <i>Mentalna higijena</i> . Ćuprija: Viša medicinska škola. 2. Vljaković, J. (1990). <i>Teorija i praksa mentalne higijene</i> . Beograd: Savez društava psihologa Srbije. 3. Vidanović, I., & Kola, D. (2008). <i>Mentalna higijena</i> . Beograd: Dom sa decu i omladinu- Linea (odabrana poglavlja). 4. Albery, I., & Munafò, M. (2008). <i>Key concepts in health psychology</i> . (selected chapters). London: Sage. 5. Friedman, H. S. (2011). <i>The Oxford Handbook of Health Psychology</i> . Oxford, UK: Oxford University Press.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	50
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	20		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Здравствени менаџмент			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан пети семестар			
Циљ предмета СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЗДРАВСТВЕНОМ МЕНАЏМЕНТУ И ВЕШТИНА УПРАВЉАЊЕМ У ЗДРАВСТВУ.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са основним знањима и овладати неопходним вештинама савременог менаџмента у здравству.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање и развој здравственог менаџмента; Функције здравственог менаџмента; Комуникација; Менаџментска контрола; Доношење одлука и решавање проблема; Конфликт и решавање конфликта; Колаборација; Сарадња и тимски рад; Менаџмент и радна мотивација; Вођство/лидерство; Циљеви и постављање циљева; Здравствени пројекат; Евалуација; Успешан менаџер; Едукација/образовање из здравственог менаџмента. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање са основним принципима менаџмента у здравству; Савладавање техника за процену понуде и управљање људским ресурсима; Савладавање техника за унапређење индивидуалних капацитета за тимски рад, мотивације запослених и препознавање лидерских способности; Савладавање принципа добре интерне комуникације, као и унапређења комуникације са корисником; Савладавање принципа односа са јавношћу и плана социјалног маркетинга.			
Литература 1. Mićović, P. (2000). <i>Menadžment zdravstvenog sistema</i> . Beograd: EPCD. 2. Jakovljević, Đ., & Grujić, V. (1998). <i>Menadžment u zdravstvenim ustanovama</i> . Beograd: EPCD. 3. Coyle-Shapiro, J., Hoque, K., Kessler, I., Pepper, A., Richardson, R., & Walker, L. (2013). <i>Human resource management</i> . London: University of London. 4. Patronis, J. R. (2007). <i>Nursing leadership and management: theories, processes and practice</i> . Philadelphia: F.A. Davis Company. 5. Mary, P. (2014). <i>Healthcare finance and financial management</i> . DEStech Publications Inc.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и	30	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Хируршке оперативне технике у специјализованим хируршким гранама			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина о оперативним методама у различитим специјализованим хируршким областима, са фокусом на оспособљавање студената за ефикасно и прецизно примењивање стандардизованих оперативних процедура у савременој операционој сали.			
Исход предмета По завршетку овог предмета, користећи примену стечених знања и вештина из различитих специјализованих хируршких области, студент је у могућности да: <ul style="list-style-type: none"> • Планира и организује инструменте и опрему за различите оперативне процедуре, узимајући у обзир специфичности различитих хируршких дисциплина, од васкуларне до минимално-инвазивне хирургије. • Прецизно и ефикасно препозна и примени стандардизоване оперативне процедуре, као и специфичне инструменте и опрему за сваку хируршку дисциплину. • Анализира и оцени клиничке сценарије и изазове у операционој сали, показујући адаптивност и ефикасност у различитим хируршким ситуацијама. • Демонстрира компетентност у припреми, позиционирању и третману болесника за различите хируршке интервенције, док доследно примењује стандарде здравствене заштите. 			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Хируршки третман болесника у операционој сали у васкуларној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у неурохирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у офталмологији; Хируршки третман болесника у операционој сали у пластичној и реконструктивној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у торакалној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у ендокриној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у ургентној хирургији. Хируршки третман болесника у операционој сали у дечијој хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у оториноларингологији; Хируршки третман болесника у операционој сали у максилофацијалној хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у гинекологији; Хируршки третман болесника у операционој сали у урологији; Хируршки третман болесника у операционој сали у трансплатационој хирургији; Хируршки третман болесника у операционој сали у минимално-инвазивној хирургији-абдоминална хирургија; Хируршки третман болесника у операционој сали у осталим областима минимално-инвазивне хирургије. <i>Практична настава (вежбе)</i> Студенти ће кроз практичну наставу бити обучени за примену процеса и техника које се користе у операционој сали за различите хируршке дисциплине; Осим упознавања са припремом и позиционирањем болесника, биће упознати и са специфичним инструментаријем и опремом потребне за васкуларну хирургију, неурохирургију, офталмологију, пластичну и реконструктивну хирургију, торакалну хирургију, ендокрину хирургију, ургентну хирургију, дечију хирургију, оториноларингологију, максилофацијалну хирургију, гинекологију, урологију, трансплатациону хирургију, минимално-инвазивну абдоминалну хирургију, као и другим областима хирургије; Осврт ће бити на практичним клиничким сценаријима и изазовима с којима се инструментаријем сусрећу приликом операција у различитим хируршким сегментима.			
Литература 1. Maksimović, Ž. V., & Aćimović, M. (2019). <i>Hirurgija: Udžbenik za studente</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Stevović, D. (2000). <i>Hirurgija za studente i lekare</i> . Beograd: Savremena administracija. 3. Radak, Đ. (2005). <i>Hirurški pristup arterijama</i> . Beograd. 4. Višnjić, M. (2005). <i>Hirurgija za studente medicine i stomatologije</i> . Niš: Prosveta. 5. Terzić, N. (2019). <i>Zdravstvena nega u hiruriji</i> . Valjevo: Grafopres.			
Број часова активне наставе: 105	Теоријска настава: 60		Практична настава: 45 Остали часови: 60
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Методе и технике инструментирања у специјализованим хируршким гранама			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање знања и вештина у области метода и техника инструментирања у специјалним хируршким областима, попут грудне хирургије, васкуларне хирургије, урологије и неурохирургије. Оспособљавање студената за пружање ефикасне и квалитетне здравствене неге у операционој сали током захтевних оперативних процедура у наведеним областима.			
Исход предмета Након успешно завршеног предмета, студент је оспособљен да: <ul style="list-style-type: none"> • Препозна и дефинише основне технике инструментирања специфичне за различите специјалне хируршке гране, као што су грудна хирургија, неурохирургија, ортопедија, офталмологија, максилофацијална хирургија и друге. • Анализира сложене ситуације у операционој сали и ефикасно примени стечена знања и вештине у инструментирању током оперативних процедура у специфичним хируршким областима. • Планира и организује хируршки инструментаријум потребан за различите специјализоване хируршке процедуре, узимајући у обзир специфичности сваке операције и потребе хирурга. • Демонстрира способност ефикасне комуникације и сарадње са различитим професијама унутар операционог тима, како би се осигурала оптимална здравствена нега пацијенту. • Примени стечене вештине у реалним клиничким ситуацијама, с посебним нагласком на ургентне, ендоскопске и трансплантационе операције, док истовремено осигурава квалитетну здравствену негу пацијенту. 			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обрађује технике инструментирања у различитим областима хирургије: технике инструментирања у грудној хирургији с акцентом на операцијена плућима и операције на плеури, медијастинуму; технике инструментирања у неурохирургији, посебно при операцијама на мозгу и краниocereбралним повредама, као и операцијама на кичменој мождини и периферним нервима; технике инструментирања артропластичних операција; технике инструментирања ортопедских операција; технике инструментирања у офталмологији; технике инструментирања у оториноларингологији; технике инструментирања у максилофацијалној хирургији; технике инструментирања у пластичној и реконструктивној хирургији и при лечењу опекотина; технике инструментирања гинеколошко-акушерских операција; технике инструментирања у васкуларној хирургији; технике инструментирања у ургентној хирургији; технике инструментирања у минимално-инвазивној хирургији и на крају, технике инструментирања у трансплантационој хирургији. <i>Практична настава (вежбе)</i> Практична примена техника инструментирања ставља акценат на директну примену теоријских знања у клиничком окружењу; Студенти се укључују у оперативне процедуре, асистирајући активно у хирургијама различитих специјалности; Кроз практичан рад, студенти примењују технике инструментирања у грудној, неуро, ортопедској, офталмолошкој, максилофацијалној и другим хирургијама; Такође, учествују у инструментирању у ургентним, ендокринским, ендоскопским и трансплантационим операцијама; Кроз вежбе, студенти се такође оспособљавају за ефикасну комуникацију и сарадњу са другим професијама у операционом блоку, како би осигурали оптималну здравствену негу пацијенту.			
Литература 1. Vesović, Lj. (1998). <i>Metodologija rada instrumentara u operacionom bloku</i> . Kragujevac: Savez zdravstvenih radnika Jugoslavije. Sekcija instrumentara Srbije. 2. Šustić, N., & Šustić, V. (1981). <i>Tehnika instrumentiranja I</i> . Rijeka: Otokar Keršovani. 3. Fabian, M., Goltjes, A., Šuligoj, Z., & Rebernik Milić, M. (2005). <i>Perioperativna zdravstvena nega</i> . Maribor: Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnost.			
Број часова активне наставе: 75	Теоријска настава: 45	Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	50
практична настава (вежбе)	30	усмени испит	
колоквијум-и	20	практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Методологија истраживања			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Оспособљавање студената да самостално обављају истраживање из домена медицине кроз све неопходне фазе: дефинисање теме и циљева истраживања, избор одговарајуће методологије, израда плана истраживања, спровођење истраживања и саопштавање резултата у форми научног/стручног рада.			
Исход предмета По завршетку наставе из предмета Методологија истраживања, од студента се очекује да разуме и овлада методологијом истраживачког рада и принципима писања научног/стручног рада уз поштовање етичких норми.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основни принципи истраживања; Принципи добре клиничке праксе; Етичко понашање истраживача; Улога етичких одбора у спровођењу студија; Грешке у истраживањима; Утврђивање валидности литературе; Базе података; Критеријуми за процену квалитета студија; Вештина избора фокусиране и релевантне теме истраживања; Дефинисање циљева истраживања; Значај одређивања валидног дизајна; Избор врсте студије; Одређивање студијске популације и величине узорка; Утврђивање параметара који се мере у истраживању; Избор статистичког теста и обрада података; Принципи приказивања резултата; Концепти дискутовања резултата; Методе навођења референци. <i>Практична настава (вежбе)</i> Основни принципи писања научног рада; Претраживање литературе; Постављање истраживачког питања; Писање увода и циљева рада; Писање методологије; Текстурални, графички и табеларни прикази анализе резултата; Писање дискусије и извођење закључака; Навођење коришћене литературе; Техничка обрада и форматирање текста.			
Литература 1. Janković, S. M. (2016). <i>Dizajn istraživanja</i> . Kragujevac: Fakultet medicinskih nauka, Univerziteta u Kragujevcu. 2. Janković, S. M., & Stefanović, S. (2018). <i>Osnove statistike za lekare, farmaceute i stomatologe</i> . (1. izdanje). Kragujevac: Medicinsko društvo za racionalnu terapiju Republike Srbije. 3. Peacock, J.L., & Peacock, P. J. (2020). <i>Oxford Handbook of Medical Statistics</i> . (2nd edition). New York: Oxford University Press. 4. Hulley, S. B., Cummings, S.R., Browner, W. S., Grady, D. G., & Newman, T. B. (2013). <i>Designing clinical research</i> . (4th edition). PA: Lippincott Williams and Wilkins..			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Офталмологија са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање знања и развијање вештина, као и упознавање студената са методама дијагностиковања и принципима лечења најважнијих офталмолошких обољења, као и са принципима неге офталмолошких болесника са најчешћим офталмолошким стањима и болестима.			
Исход предмета Студенти ће се током наставе упознати са најчешћим патолошким стањима у области офталмологије и оспособити да примене своје познавање дијагностичких и терапијских метода најчешћих офталмолошких обољења, односно да примене научене принципе неге офталмолошких болесника са најважнијим и најчешћим офталмолошких болестима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Увод у офталмологију; Ембриологија ока; Функционална методологија испитивања у офталмологији; Патологија очних капака, сузне жлезде и сузних путева; Патологија конјунктива; Патологија рожњаче; Патологија увес; Патологија очног сочива; Патологија мрежњаче; Глауком; Рефрактивне аномалије ока; Патологија бинокуларног вида; Страбизам; Повреде ока; Патологије орбите; Наследна обољења у офталмологији и примене офталмолошке терапије. <i>Практична настава (вежбе)</i> Упознавање и асистирање при извођењу комплетног офталмолошког прегледа; Узимање офталмолошке анамнезе; Ектропионирање очних капака; Пропирање сузних путева; Бојење конјунктива и рожњаче специјалном флуоресцеинском бојом; Извођење Ширмеровог теста; Мерења очног притиска и клиничког прегледа и анализе предњег и задњег сегмента ока на биомикроскопу.			
Литература 1. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Stefanović, B. (1986). <i>Klinička neurooftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Kanski, J. J. (2004). <i>Clinical Ophthalmology</i> . Beograd: Data Status. 4. Zlatanović, G. (2011). <i>Oftalmologija</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 5. Jovanović, M. (2014). <i>Osnovi oftalmološkog pregleda</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	Практична настава: 30 Остали часови: 60
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања			писмени испит
практична настава (вежбе)		30	усмени испит
колоквијум-и			практични испит
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Оториноларингологија са негом			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Упознавање студента са теоријским и практичним знањима из области оториноларингологије са негом.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања о најосновнијим обољењима из домена оториноларингологије и биће оспособљени да припреме пацијенте за дијагностичке процедуре и оперативне захвате у оториноларингологији, да припреме инструменте који се користе у оториноларингологији и за извођење постоперативне неге.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Запаљенска обољења спољашњег ува, основи аудиологије; Акутна запаљења средњег ува; Хронична запаљења средњег ува; Хронична запаљења средњег ува и отогене компликације; Повреде ува, страна тела ува; Вертигинозни синдром, парализа фаџијалиса; Запаљење спољашњег носа, алергијски ринитис, неалергијски ринитис; Акутни и хронични риносинуситис; Поремећаји мириса и епистакса; Повреде носа и лица; Запаљенски процеси ждрела и компликације; Акутни и хронични запаљенски процеси ларинкса; Повреде и страна тела ларинкса; Запаљенски процеси усана, десни, афте; Запаљенски процеси пљувачних жлезда. <i>Практична настава (вежбе)</i> Узимање анамнезе у оториноларингологији; Основи отолошког прегледа; Нега пацијената са обољењима спољашњег, средњег и унутрашњег ува; Основи ринолошког прегледа; Нега пацијената са обољењима назалних и параназалних шупљина; Основи прегледа ларинкса; Нега пацијената са обољењима ларинкса; Нега трахеотомисаних пацијената.			
Литература 1. Janošević, Lj., & Đukić, V. (2014). <i>Otorinolarinologija sa maksilofacijalnom hirurgijom</i> , Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 2. Radulović, R. (2004). <i>Otorinolarinologija sa maksilofacijalnom hirurgijom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 3. Stanković, M., Popović, D., Milisavljević, D., & Živić, M. (2009). <i>Otorinolarinologija i hirurgija glave i vrata: udžbenik za studente medicine</i> . Niš: Medicinski fakultet Univerziteta u Nišu. 4. Behrbohm H., Kaschke O., Nawka T. & Swift C. A. (2009). <i>Ear, Nose and Throat Diseases: With Head and Neck Surgery</i> (3 rd ed). New York: Thieme. 5. Al-Qahtani, A., Haidar, H., & Larem A. (2021). <i>Textbook of Clinical Otolaryngology</i> . Springer International Publishing.			
Број часова активне наставе: 60		Теоријска настава: 30	
		Практична настава: 30 Остали часови: 60	
Методe извођења наставe Предавања, вежбе, рад у малим групама			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	70
практична настава (вежбе)	15	усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Стручна пракса 3			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Уписан шести семестар			
Циљ предмета Стицање основних знања о мерама превенције инфекције у операционој сали као и стерилним хируршким процедурама које укључују чишћење, паковање, стерилизацију и чување хируршких инструмената.			
Исход предмета Струковни инструментар након обављене стручне праксе је оспособљен да: <ul style="list-style-type: none"> • самостално одржава хигијену руку и да води рачуна о личној заштитној хируршкој опреми. • ручно чисти хируршке инструменте. • спроводи асептичне технике распакивања хируршких инструмената. • спроводи технике хируршке дезинфекције. • врши стерилизацију хируршких инструмената и потрошног хируршког материјала. • самостално користи различите типове стерилизатора. 			
Садржај предмета <i>Практична настава (вежбе)</i> Хируршка хигијена руку – практични аспекти; Технике и нивои дезинфекције – практични аспекти; Врсте личне заштитне хируршке опреме – практични аспекти; Начини чишћења хируршких инструмената – практични аспекти; Асептичне технике распакивања хируршких инструмената – практични аспекти; Принципи асепсе – практични аспекти; Припрема и транспорт запрљаног хируршког инструмента – практични аспекти; Намена одређеног простора за чишћење контаминираних инструмената и медицинских средстава – практични аспекти; Технике стерилизације хируршких инструмената и фактори који утичу на њену ефикасност – практични аспекти; Врсте стерилизатора – практични аспекти; Контрола квалитета – практични аспекти.			
Литература 1. Antonijević, S. (2006). <i>Uvod u metodologiju rada instrumentara u operacionoj sali</i> . Ćuprija: VMŠ. 2. Šušak, S. (2012). <i>Osnove hirurgskog instrumentiranja</i> . Banja Luka: Panevropski univerzitet "APEIRON". 3. Anand, N.P. (2011). <i>Hospital sterilization</i> . Jaypee Brothers Publishers.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава:	Остали часови: 300
Методе извођења наставе Практична настава и практичан рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Предмет завршног рада			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви испити предвиђени планом и програмом за уписани студијски програм.			
Циљ предмета Подстицање студента на самостално дизајнирање истраживања, самосталну претрагу литературе и примене адекватне методологије у истраживању.			
Исход предмета Студент ће бити у могућности да у сарадњи са ментором дефинише предмет истраживања за потребе израде и одбране завршног рада.			
Садржај предмета Дефинисање теме; Дизајнирање истраживања; Претраживање литературе; Спровођење истраживања; Статистичка обрада података уз подршку наставника; Интерпретација добијених резултата и дискусија; Оспособљавање за самосталну израду и одбрану рада.			
Литература 1. Đurić, P. (2014). <i>Uvod u naučnoistraživački rad</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 2. Grujić, V., Jakovljević, Đ. (2007). <i>Primena statistike u medicinskim istraživanjima</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu 3. Jakovljević, Đ., Grujić, V. (2014). <i>Socijalna medicina</i> . Novi Sad: Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. 4. Erić-Marinković, J. (2012). <i>Statistika za istraživače u oblasti medicinskih nauka</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 5. Ratomir, A. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 6. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 7. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 8. Đukić, D. S. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 9. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 10. Stanisavljević, B. (1996). <i>Otorinolaringologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 11. Maksimović, Ž. (2019). <i>Hirurgija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 12. Plečaš, D. (2019). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 13. Kostić, V. (2023). <i>Neurologija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet u Beogradu. 14. Perišić, V., & Janković, B. (2019). <i>Pedijatrija: U džbenik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 15. Dikić, V., Kosanović, M., Dukić, S., & Nikolić, J. (2001). <i>Biologija sa humanom genetikom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 16. Tijanić, M. (2002). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna, Beograd. 17. Živančević-Simonović, S. (2004). <i>Opšta patološka fiziologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet, Univerziteta u Kragujevcu. 18. Guyton, A. C., & Hall, J. E. (2003). <i>Medicinska fiziologija</i> . Beograd: Savremena administracija. 19. Bošković, M. S. (2003). <i>Anatomija</i> . Beograd: Naučna knjiga.			
Број часова активне наставе: 45	Теоријска настава:		Практична настава: ИР: 45
Методe извођења наставе Консултативни рад са ментором, прикупљање и преглед литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)	20	усмени испит	50
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и	30		

Студијски програм: Основне струковне студије – Струковни инструментар			
Назив предмета: Израда и одбрана завршног рада			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви испити предвиђени планом и програмом за уписани студијски програм.			
Циљ предмета Стицање вештина у изради завршног рада у писаној форми из области коју одреди наставник			
Исход предмета Студент ће бити у могућности да самостално изради и одбрани завршни рад из области коју одреди наставник.			
Садржај предмета Израда и одбрана завршног рада представља последњу фазу израде завршног рада; Након припремних разговора са наставником где се дефинише тема истраживања, добијених упутстава за прибављање неопходне литературе и након прикупљања и статистичке обраде података, студент приступа самосталној изради и одбрани рада; Студент припрема завршни рад у форми која садржи следећа поглавља: увод, циљеви, материјал и методе, резултати, дискусија, закључак и литература; Коначну, укоричену верзију рада студент доставља Студентској служби и договара се датум одбране; На крају студент усмено брани завршни рад пред трочланом комисијом; Одбрана је усмена и јавна; Комисија оцењује завршни рад описном оценом.			
Литература 1. Ratomir, A. (2005). <i>Interna propedeutika</i> . Beograd: Medicinski fakultet Beograd. 2. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 1</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 3. Manojlović, D. (2003). <i>Interna medicina 2</i> . Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Beograd. 4. Đukić, D. S. (2010). <i>Psihijatrija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 5. Golubović, S. (2009). <i>Oftalmologija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 6. Stanisavljević, B. (1996). <i>Otorinolaringologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet u Kragujevcu. 7. Maksimović, Ž. (2019). <i>Hirurgija</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 8. Plećaš, D. (2019). <i>Ginekologija i akušerstvo</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 9. Čanović, P & Todorović, Z. (2003). <i>Infektivne bolesti sa epidemiologijom</i> . Čuprija: Viša medicinska škola 10. Kostić, V. (2023). <i>Neurologija za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet u Beogradu. 11. Perišić, V., & Janković, B. (2019). <i>Pedijatrija: U džbenik za studente medicine</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 12. Dikić V., Kosanović M., Dukić S. & Nikolić J. (2001). <i>Biologija sa humanom genetikom</i> . Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu. 13. Tijanić, M. (2002). <i>Zdravstvena nega i savremeno sestrinstvo</i> . Beograd: ITP Naučna, Beograd. 14. Živančević-Simonović, S. (2004). <i>Opšta patološka fiziologija</i> . Kragujevac: Medicinski fakultet, Univerziteta u Kragujevcu. 15. Guyton, A.C., & Hall, J.E. (2003). <i>Medicinska fiziologija</i> . Beograd: Savremena administracija. 16. Bošković, M. S. (2003). <i>Anatomija</i> . Beograd: Naučna knjiga.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава:	Практична настава: Остали часови: 90	
Методe извођења наставе Консултативни рад са ментором, прикупљање и преглед литературе, спровођење истраживачког дела, синтетисање теоријских сазнања и резултата истраживања у писаној форми, презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава (вежбе)		усмени испит	
колоквијум-и		практични испит	
семинар-и			